1873 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 (201) 434-0237, 434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: (212) BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArclv 7-5237

РІК LXXX. Ч. 15. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 24-го СІЧНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, JANUARY 24, 1973 No. 15. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Вівторок, 23 лютого 1973

У СЕНАТІ І В ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ одночасно внесено два подібні законопроєкти, які будуть розглянені незабаром. У обох законопроєктах іде мова про необхідність захистити права журналістів — не розкривати джерела, звідки вони беруть інформації, якщо вони того не бажають чи не можуть зробити.

З КІНЦЯ МИНУЛОГО ТИЖНЯ РОЗПОЧАЛА працювати Лонґайлендська залізниця, після семитижневого страйку. Не всі справи вже вирішені між страйкарями і працедавцями, але покищо понад 100.000 людей, які доїздять із Лонг Айленду щоденно на працю до Ню Йорку, забезпечені транспортом. Сподіваються, що до 60 днів будуть полагоджені всі суперечні справи і що страйк не повториться.

ЗА ДАНИМИ ЕФБІАЙ, У ЗСА в 1972-му році були вбиті бандитами й злочинцями 112 поліцаїв під час виконування їхніх службових обов'язків, здебільшого під час перестрілок, бо лише 14 були вбиті з засідок. У 1971 році загинуло ще більше поліцаїв, 126 осіб, а про кількість поранених не повідомлено.

ЦЕНТРАЛЬНЕ СТАТИСТИЧНЕ БЮРО ЗСА подало наступні відомості при найбільше в світі застосування автомобілевого транспорту у цій країні: із усіх 83 мільйонів працюючих осіб автами доїжджають до місць праці 60 мільйонів американців, а автобусами не цілих 4 з половиною мільйони осіб. Пішки до праці доходять, живучи поблизу, кругло 5 з половиною мільйонів людей, а решта доїздить „сабвеями" або потягами.

ДО БЕРЕГІВ ПІВДЕННОЇ ІРЛЯНДІЇ МОРСЬКІ ХВИЛІ ЗАНЕСЛИ скрині з ракетами й амуніцією, разом вагою яких 8 тонн. Ця зброя була американського виробу й вислана з Америки до Голляндії. Припускають, що хтось скинув ті скрині на поверхнюАтлантійського океану, щоби відтіль виловити їх і перепачкувати для терористів у Північній Ірляндії.

АВСТРАЛІЯ І НОВА ЗЕЛЯНДІЯ ЗАЛИШАТЬСЯ у Південно - східньому азійському союзі (СЕАТО), дармащо недавно обидва недавно обрані соціялістичні прем'єри тих держав висловилися за виступлення з тієї міжнародної організації. За газетними здогадами, американський уряд дав зрозуміти австралійському й новозеляндському урядам, що у випадку виступлення тих країн із СЕАТО, Америка зревідує своє відношення до так званого АНЗУС-у, себто союзу Америки, Австралії й Нової Зеляндії. СЕАТО, куди належить ЗСА, Британія, Австралія, Нова Зеляндія, Таї і Філіппіни, — стало формальною підставою для інтервенції Америки у В'єтнамі. Тому, що австралійські й новозеляндські соціялісти були проти участи у В'єтнамській війні, вони звернулися і проти пакту СЕАТО, — але тепер, передумавши справу рішили не наражувати собі членських країн того оборонного бльоку.

ФРАНЦІЯ І ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ВІДЗНАЧАЮТЬ 10-річчя свого замирення — після трьох воєн, що їх вели (1870 р. та в першій і другій світових війнах): у 1963 р. Шарль де Голль і канцлер Конрад Аденауер підписали пакт приязни і союзу, який став клясичним зразком державницької мудрости тих лідерів.

ЯПОНІЯ І КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ РІШИЛИ перевести в практику принципову постанову про „нормалізацію" своїх взаємин. У Пекіні перебував впродовж 4-ох днів японський міністер промислу й міжнародної торгівлі, Ясуґіро Накасоме, який перевів довгі наради з китайськими комуністичними лідерами та підписав із ними відповідні умови.

СИРІЯ І ЛІБІЯ ПРИЗНАЧИЛИ на голову своїх штабів єгипетського військового міністра генерала Ахмеда Ізмаїла, підпорядковуючи таким чином свої збройні сили єгипетському командуванню. Єгипет, Лібія і Сирія підписали були пакт про „з'єднання" тих держав в одну, але щойно теперішнє спільне командування їх збройних сил з'єднує їх реально на фронті проти Ізраїлю.

У КОНАКРІ, СТОЛИЦІ АФРИКАНСЬКОЇ ҐВІНЕЇ ВБИЛИ в атентаті лідера чорних націоналістів з африканських посілостей Португалії, Амількара Кабраля. Про те вбивство з обуренням говорив через радіо президент Ґвінеї Секу Туре, який дав пристановище названому чорному революційному діячеві і підтримував його. Амількар Кабраль здобув собі міжнародний розголос, коли в минулому році Об'єднані Нації в Ню Йорку запросили його для з'ясування скарги підлеглих Португалії африканців.

Видано двадцятий том „Аналів Української Вільної Академії Наук"

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук у ЗСА випустила з друку XII-ий том, числа 1-2, за 1969-1972 роки свого англомовного серійного видання "The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc." На зміст цієї 296-сторінкової книжки „Аналів УВАН", що появилася за редакцією професора Гарвардського Університету Омеляна Пріцака, склалися статті й огляди: „Предки Миколи Гоголя" Олександра Оглоблина, „Слово о полку Ігореві, як історичний документ" Омеляна Пріцака, „Студії про Галицько-волинський літопис" Юрія Перфецького, „Ніколай Гоголь і Микола Гоголь: Париж 1837" Василя І. Гришка, „Іван Франко — перекладач німецької літератури" Лева Д. Рудницького, „Праці Івана Франка з української ономастики" Володимира Т. Жили, „Деякі аспекти ,Патетичної сонати' Миколи Куліша" Любови М. Дякої, „Гіперборейський епізод у ,Скитії' Геродота" Олександра Домбровського, „Надпис на пошану імператорки Евдоксії" Ігоря Шевченка, „Цісарський посол до Гетьмана Хмельницького 1657 року" Теодора Мацькова та „Теорія націоналізму Петра Струве" Ореста Субтельного. В огляді книжок надруковані рецензії Павла Р. Маґочі, Тараса Гунчака та Ігоря Каменецького. В розділі некрологів поміщені згадки про померлих членів і добродіїв УВАН: Філіппа Е. Мозлі, Лева Шелюжка, Михайла Овчинника, Вадима Кіпу, Любов Сафійовську, Микиту Чигринцева, Оксану Лятуринську, Володимира Кедровського, Володимира Міяковського, Домета Олянчина, Миколу Гайдамаку, Олексу Петрова, Миколу Пелехатюка і Якова Кралька. Доповнений цей випуск „Аналів" хронікою з діяльности УВАН за час від 1 січня 1968 до 30 червня 1971, що її склав Іван Замша Ціна цієї книжки „Аналів" 8.00 дол. Набувати можна в УВАН: UVAN; 206 W. 100th Street, New York, N.Y. 10025.

ПОМЕР ЛИНДОН Б. ДЖОНСОН, 36-ИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА, ІНІЦІЯТОР І БУДІВНИЧИЙ „ВЕЛИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА"

Сан Антоніо. — У понеділок, 22 січня ц.р. помер тут від серцевого удару на 64-ому році життя 36-ий Президент ЗСА Линдон Б. Джонсон. Помер колишній Президент о год. 4.33 по полудні на місцевому летовищі під час перевожування його з дому у Джонсон Ситі в Тексасі до військового шпиталя в Сан Антоніо. Смерть постигла колишнього демократичного Президента ЗСА в час, коли ще не закінчилася одномісячна офіційна жалоба по померлім 26 грудня мин. року 33-ім Президенті ЗСА Гаррі С. Трумані. Із смертю Линдона Б. Джонсона не залишився в живих ні один із колишніх президентів ЗСА.

В історії ЗСА записався Линдон Б. Джонсон, як один із видатніших у повоєнному періоді Президентів. Він був ініціятором і будівничим проголошеної ним програми „величного суспільства" і за його урядування досягнуто великого прогресу в установлюванні цивільних прав та в здійснюванні все ширшої суспільної опіки, зокрема ж медичної, або т.зв. Медікеру. Як лідер демократичної більшости в Сенаті, Линдон Б. Джонсон був тим, що подав на схвалення Сенату резолюцію в справі збудування пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні в 1964 році.

Народжений 27 серпня 1908 року у Джонсон Ситі в Тексасі в родині заможнього тексаського ранчера, Линдон Б. Джонсон закінчив середню освіту у своєму родинному місті і в 1927 р. почав студії в Учительському Коледжі в Сан Маркос, після закінчення якого вчителював у Гюстоні. В політичне життя включився з 1931 року, підтримуючи кандидатуру багатого ранчера Ричарда М. Клеберга до Палати Репрезентантів. Разом із ним виїхав, як його асистент, до Вашингтону, де водночас із політичними зайняттями продовжував студії у правничій школі Університету Джорджа Вашингтона. В 1937 році був обраний вперше на конгресмена і згодом в 1938 і в 1940 роках був переобраний на цей пост. Програвши у виборах до Сенату в 1941 році, за президентури Франкліна Д. Рузвелта, Джонсон кандидував знову і був обраний на сенатора в 1948 році, вже після війни, в якій він брав участь, як лейтенант фльоти. В Сенаті був обраний на лідера демократичної більшости і в 1960 році взяв участь у Президентських виборах, як один із кандидатів Демократичної партії. Програвши у виборчих змаганнях за становище Президента, Линдон Б. Джансон прийняв після вибору Джона Ф. Кеннеді на Президента номінацію на віце-президента. Після вбивства 35-ого Президента Джона Ф. Кеннеді в Далласі, дня 22 листопада 1963 року, Линдон Б. Джансон був заприсяжений на Президента і згодом в 1964 році переобраний на цей найвищий у ЗСА пост, здобуваючи у виборах найбільшу щодо кількости одержаних голосів перемогу в історії ЗСА. На цьому становищі перебув до 1968 року, коли, зрезиґнувавши з повновного кандидування, відійшов у приватне життя.

ЛИНДОН Б. ДЖОНСОН, 36-ИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА (1908-1973)

Америка і світ в жалобі після смерти Линдона Б. Джонсона

Вашингтон. — Вістка про смерть кол. президента ЗСА Линдона Б. Джонсона знайшла широкий відгомін серед усього населення країни. Звичайні громадяни і провідні американські діячі дали вислів своїм почуванням з приводу смерти будівничого „величного суспільства", який упродовж трьох декад займав провідне місце в американському політичному житті як конґресмен і сенатор, як близький співробітник президентів Рузвелта та Трумана, як демократичний лідер в Сенаті і врешті як Віце-президент і Президент ЗСА. За ці довгі роки Джонсон пережив, як відзначив у своїй заяві з приводу його смерти президент Ніксон, „часи тріюмфу і часи розпачу, він знав, що означає полеміка і підлещування. Все таки, не зважаючи на це, які настрої переважали в даний момент, в центрі його публічного життя і в його душі непохитним залишалося переконання про засадничу правильність американського досвіду". За словами през. Ніксона, „для президента Джонсона „американська мрія" не була тільки приманливою фразою, вона була реальністю його власного життя. Він вірив в Америку, в те, що Америка значить для всіх її громадян і що Америка означає для усього світу. Він цілого себе віддав на службу цієї віри".

Віце-президент Спіро Еґню відзначив втрату „особистого приятеля", якого пораду він „незвичайно цінив", кажучи, що ,ні один Президент ,в нашій історії не намагався зусильніше служити своїй країні. Його численні досягнення говорять самі за себе. З часом його земляки навчаться їх повністю оцінювати".

В оцінці сенатора Гюберта Гомфрі, який належав до найближчого кола співробітників Джонсона на становищі віце-президента ЗСА, Л. Б. Джонсон „був сильною людиною, яка піклувалася слабшими і хворими". Сенатор Джордж МекҐоверн, гострий критик Джонсона за в'єтнамську війну, заявив, що „Линдон Джонсон зробив набагато більше для удосконалення публічної підтримки для шкільництва і громадської справедливости як будь-який інший президент в нашій національній історії. Знову ж головний суддя Воррен Е. Бирґер вказав на те, що історія „оцінить Джонсона як сильного президента в критичні періоди, коли так дуже були потрібні і сила і відвага".

Противник президента Л. Б. Джонсона у виборах 1964 року, сенатор Барі Ґолдвотер дуже тепло висловився про кол. Президента, кажучи, що „країна втратила великого політичного лідера, посвяченого справі американця, а я втратив приятеля, пам'ять про якого я буду зберігати".

Висловом світової опінії була заява Курта Вальдгайма, генерального секретаря Об'єднаних Націй, який говорив про смуток і жаль з приводу смерти кол. американського Президента. „Життя президента Джонсона було присвячене службі своїй країні", змаганню за побудову величного і справедливого суспільства".

У ПАРИЖІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ПІДПИСАННЯ ДОГОВОРУ ПРО ПЕРЕМИР'Я У В'ЄТНАМІ

Париж. — Асистент президента Ніксона Генрі Кісінджер прилетів у понеділок 2 січня ц. р. до Парижу й безпосередньо з летовища поїхав до міністра закордонних справ Південного В'єтнаму Тран Ван Ляма, дармащо це була вже майже північ. Названий міністер Південного В'єтнаму прилетів до Парижу за день раніше, щоб — за загальним переконанням — підписати договір про перемир'я у В'єтнамі. Хоча засекречені переговори з делеґатами Північного В'єтнаму переводив тільки Кіссінджер, інколи у товаристві своїх найближчих дорадників, проте взагалі так звані мирові переговори розпочалися у травні 1968 року, як переговори „чотирьох сторін": Північного і Південного В'єтнаму, ЗСА і В'єтконґу. Та „нормальна" конференція про В'єтнам велася впродовж понад 4-х років, на 174-ох засіданнях у кол. готелі Мажестік у Парижі, що його французький уряд перетворив був у Міжнародний конференційний центр. Хоча всі дотеперішні засекречені розмови Кіссінджера з в'єтнамськими комуністами велися у приватних помешканнях на передмістях Парижу, тепер комуністи проголосили та американці потвердили, що ця нова — вірогідна остання — „рунда" нарад відбудеться у церемонійній залі того Міжнародного конференційного Центру, в колишньому готелі Мажестік, Г. Кіссінджер і його комуністичний контрпартнер Ле Дук То мають підписати узгіднений між ними текст договору тільки своїми ініціялами, а офіційно підпишуть його міністри закордонних справ ЗСА, Північного і Південного В'єтнаму та пані Нгуєн Ті Бінь, яка офіційно має титул міністра закордонних справ тимчасового революційного уряду Південного В'єтнаму. Однак президент Південного В'єтнаму заявив, що його уряд не визнає такого другого підпільного революційного уряду, визнаючи тільки існування В'єтконґу, як опозиційної підпільної комуністичної партії. Покищо не відомо, як розв'яжуть ту престижеву проблему, яку проте в'єтнамці вважають за справу принципу. Коли у Вашингтоні запитали секретаря оборони Мелвіна Лерда щодо терміну звільнення американських вояків у комуністичному полоні, то він відповів, що про це вони довідаються „після найближчої середи". Одні вважають, що в середу 24 ц. м. буде проголошене вже завершення переговорів про перемир'я — інші, що тоді наступник Мелвіна Лерда Елліот Ричардсон, буде вже затверджений Сенатом на пості секретаря оборони і він подасть інформації про термін звільнення американських полонених.

УНДім в Джерзі Ситі відбув річні збори, обрав управу

Джерзі Ситі. — Місцевий Український Народний Дім, який розпоряджає одним із найкращих того роду українських приміщень в країні та розгортає широку культурно-виховну, спортову і товариську активність, зокрема опікується молоддю, тісно співпрацюючи в цих ділянках з іншими місцевими українськими установами, відбув минулої неділі, 21-го січня, свої річні збори і вибрав управу. Річні збори попередили місячні, що їх відкрив і ними проводив заступник голови Василь Жарський у заступстві перешкодженого голови Адама Тизя. Річними зборами, в яких взяло участь понад120 управнених до голосування членів Дому, проводила обрана президія з ред. А. Драганом, як головою та Володимиром Біликом, як секретарем. Після прийняття порядку нарад та вибору президії, звітували члени управи: заступник голови Василь Жарський, який звітував також про спортову і молодечу активність, секретар Микола Петришин та скарбник Володимир Семчишин. За Контрольну Комісію звітували її довголітній голова Володимир Білик, Дмитро Дидик та М. Жук і В. Ярмола, які ствердили добру господарку, точне ведення книговодства і запропонували схвалити довір'я управі.

(Закінчення на стор. 6-ій)

УКРАЇНЦІ ВЗЯЛИ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ІНАВҐУРАЦІЙНИХ УРОЧИСТОСТЯХ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА

Вашингтон (В. Д.) — З кінцем минулого тижня, в днях 18 до 20-го січня, в столиці Америки відбулися — як уже інформовано — великі інавґураційні врочистості, під час яких заприсяжено на 2-гу каденцію президента Ніксона і віце-президента Спіро Еґню. У цих інавґураційних врочистостах українська участь була багато активніша та численніша, як коли небудь в історії українського поселення в Америці. В численних інавґураційних програмах були виступи двох українських ансамблів бандуристів, які виступали в головних центрах врочистостей; була зорганізована українська мистецька виставка, та показані українські страви; була теж українська група в офіційній параді, та одна українка, що представляла українську громаду на „фловті" 14-ти національностей. Вкінці, багато українців з різних частин Америки взяли участь за особистими запрошеннями.

Пані Ніксон подивляє українських бандуристів

Одним з найбільш ефектовних аспектів українсько. участи в інавґураційних урочистостях був виступ Українського Ансамблю Бандуристів з Вашингтону під проводом д-ра Ігоря И. Масника під час програми „Привітання Американській Спадщині", що відбулася в п'ятницю по полудні в Коркоран Ґалереї Мистецтва. Тисячі осіб взяли участь в цій програмі. Між ними була п-і П. Ніксон зі своїм почотом з Білого Дому. Вона задержалася довший час в „Українському Кутку", з усмішкою потакувала головою, коли Ансамбль Бандуристів співав „Іванку, ти Іванку", відому українську лемківську пісню. Вона гаряче гратулювала співакам та бандуристам, станула з ними до знимки, як теж станула до знимки з п-ні Олею Масник, дружиною диригента Ансамблю. При цій нагоді бандуристи привіталися з пані Ніксон, цілуючи її руку по давньому европейському звичаю, при світлі телевізійних та фотографічних ламп. У п'ятницю вечером 7-ий телевізійний канал у Вашингтоні показав цю сцену пані Ніксон з українськими бандуристами. Членами Ансамблю Бандуристів у Вашингтоні, що співали на цій програмі, є: д-р І. П. Масник — диригент, Н. Базарко, М. Бохно, Г. Філіпов, д-р І. Н. Гелета, Е. Т. Кашуба, П. Копка, П. Круль, д-р С. Б. Курилас, С. Максимюк, П. Матула, Н. Н. Пилипець, М. Ставничий (батько) та два сини — Я. А. Ставничий і П. Р. Ставничий.

Українська мистецька виставка

Також під час цієї самої програми була зорганізована заходами п-і Олі Масник українська мистецька виставка в Мистецькій Галереї Коркоран. Включені у виставку були українські національні одяги (полтавські), українські ляльки (гуцульські), вишивані сорочки, українські чоботи, дерев'яні тарілки, різблені рукою, українські ікони та два тризуби в геральдичних кольорах (золотий і синій), що є українськими державними кольорами.

Всі експонати були випозичені від панств Гаврилюків, Крулів, Куриласів, Масників та Шморгунів.

Україна була теж названа серед 20 інших країн світу, які збагатили „Поживу нашої спадщини" в офіційній

(Закінчення на стор. 6-ій)

Філядельфійська Округа УНС намітила плян праці

Філядельфія, Па. (Петро Тарнавський). — В понеділок 15 січня тут відбулося засідання повної Управи Окружного Комітету Відділів УНС Філядельфійської Округи для намічення і затвердження пляну праці на біжучий рік. Нарадами, в яких, крім членів Управи та Контрольної Комісії взяв участь головний контролер д-р Іван Скальчук, проводив голова Округи головний радний Степан Гавриш. Він привітав усіх з українським Новим Роком, побажав кріпкого здоров'я та широко інформував про організаційні здобутки Округи і цілости УНСоюзу за минулий рік. За його словами, УНС в минулому році придбав 4.216 нових членів, а Філядельфійська Округа 425 членів і тим самим зайняла перше місце серед усіх 30 Союзових Округ. Голова заявив, що це є заслуга всіх відділових секретарів — урядовців цілої Округи, які на протязі року збагачували Союз новими членами. Одначе, за його словами, найбільшу заслугу за перемогу Округи має бувший головний радний і чемпіон Іван Оденжинський, який за короткий час придбав Союзові 65 членів, в тому 32 в грудні. Ст. Гавриш рівнож висловив признання секретареві 430 Відділу Івановi Книгиницькому, який придбав в грудні 22 члени, що рівнож заважило на кінцевому успіху.

Після того п. Гавриш представив плян праці Окружного Комітету на біжучий рік і його по довшій і вичерпній дискусії вповні прийнято. А саме:

1. Округа буде знову змагатись за першенство і тому всі Відділи доложать якнайбільше зусиль, щоби намічена квота 70 членів була виконана.
2. Відбути Річні Збори Округи в неділю 4 березня в залі Українського Спортового Товариства „Тризуб" у Філядельфії.
3. Відбути весняну організаційну кампанію при допомозі всіх обласних організаторів УНС. При тому влаштувати виставку видань „Свободи" за останні 80 років.
4. Влаштувати „День УНСоюзу" Філядельфійської Округи в неділю 10 червня на площі Українського Горожанського Клюбу при 847 Н. Френклін вулиці у Філядельфії.
5. Взяти активну участь в

(Закінчення на стор. 5-ій)

РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ

З нагоди 55-их роковин проголошення державної незалежности Української Народної Республіки та 54-их роковин злуки всіх українських земель 22-го січня, в Конґресі ЗСА та в численних українських громадах в Америці вже відбулися або ще заповідаються святкові відзначення тих роковин. З уваги на переванташення газети іншими актуальними матеріялами та очікуючи ще дальших повідомлень про ці святкування, їх опис із численними ілюстраціями буде надрукований в найближчих числах „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Гарвардське чудо

Подвиг української громади в справі встановлення трьох катедр українських студій в престижевому Гарвардському університеті та заходи для завершення їх Науково - Дослідним Інститутом і оформлення в Центр цих студій можна оправдано вважати „чудом" не тільки в українському, але й в загальноамериканському відношеннях. Ще десять років тому найсміливіші з-поміж нас не були б повірили в таку можливість. У нас ще у свіжій пам'яті справжнє „хожденіє" репрезентантів Українського Народного Союзу від університетських Анни до Каяфи із пропозиціями про видання коштом УНСоюзу Англомовної Енциклопедії Українознавства і як два десятки цих університетів відмовились, тихо вважаючи, що Україна не заслуговує на поважне наукове видання. Сьогодні найбільш престижевий Гарвардський університет погоджується на встановлення Центру Українських Студій за приблизно половину суми, вимаганої тепер на такі фундації.

До цього „чуда" подвійно причинилася наша громада, додавши до нього ще й своє власне — найбільший збірковий подвиг у своїй історії. Гарвард диспонує більйонами долярів, він мав і має мільйонових поодиноких меценатів, але ще ніколи в своїй історії не мав такого збірного мецената, як ним виявилася наша українська громада. Саме в той час, як загал американської молоді демонстрував проти війни у В'єтнамі, як відбувалися страйки та горіли кемпуси і нищилось університетське устаткування, українська студентська молодь видвигнула і почала здійснювати найбільш конструктивну ідею — встановлення Центру Українських Студій і на цю ініціятиву подивугідно відгукнулася найширша українська громада. Зібрання суми понад півмільйона долярів за два місяці — це вже не подвиг, це таки справді чудо, що його довершили велика віра у слушність тієї справи та завзяття її ентузіястів.

Очевидно, що „гарвардське чудо", доконане нашою громадою, є і буде в майбутньому великою заохотою та джерелом нової віри в свої сили. Саме тоді, коли в окупованій Україні відбувається новий народовбивчий похід проти українства, коли приходиться приймати удар за ударом не тільки від ворогів, але часто і від приятелів, громада добилася успіху, який не має собі рівного в історії нашого поселення в Америці.

Казав поет: „Учися нині побіджати — завтра певно побідиш!" Зв'язана з українськими студіями в Гарварді акція була для нас усіх чи не найкращою лекцією, як здобувати перемогу. Очевидно, що першу заслугу в цьому мають наші „гарвардські ентузіясти" — Екзекутива і члени Фонду Катедр Українознавства, численні місцеві їх репрезентанти, збирачі і тисячі й тисячі жертводавців. Але не без заслуги в цьому і доброзичливі опоненти, бо тільки в зустрічі і конфронтації ідей та думок народжуються великі діла.

Завершено ще один важливий етап у змаганні за Центр Українських Студій в Гарварді, але не завершено ще цілої справи. Вона продовжуватиметься в найближчих роках, вимагатиме нових зусиль і нових жертв, але сьогодні вже, мабуть, ніхто не має сумніву, що вона буде завершена. Можна мати також певність, що провід та головні архітекти цього нашого „гарвардського чуда" — ФКУ, Наукова Рада та Гарвардський Комітет Українських Студій і самі власті Гарварду виправдають те довір'я, що їм виявила найширша громада, і двигнуть ці українські студії на найвищий рівень свого гасла: ВЕРІТАС — ПРАВДА. Це бо те головне, чого українці прагнуть і за що змагаються. Надія і віра в цю правду були рішальними в створенні „гарвардського чуда", про яке мова.

Програма Ніксона

У кожноразовій церемонії заприсяження президента ЗСА не має значення її декораційна сторінка — похід, музика, концерт, балі — зате велике політичне значення має інавгураційна промова, яка в красномовній формі схоплює його політичне кредо і його програму на найближчих чотири роки.

Те саме було з інавгураційною промовою Ричарда Ніксона. Він не ставив точок над „і", і треба з дипломатичної мови та поміж рядками виловлювати дійсний зміст. У ділянці закордонної політики Ніксон потвердив, що ЗСА не будуть безпосередньо встрявати у конфлікти чужих держав, які самі повинні лагодити їх, — проте застерігся знову проти ізоляціонізму і заявив, що ніяка держава не має права силою накидати свою волю і владу іншій державі. Як практично погодити активну участь у міжнародному світі з такою неначе невтральністю — трудно сказати. Це вимагатиме великої зручности і рішучости: проте, власне Ричард Ніксон доказав уже, що закордонна політика це його спеціяльність, якій він присвячує більшість свого часу й уваги.

У внутрішній політиці президент Ніксон потвердив філософію Республіканської партії, яка покладається на приватну ініціятиву, працю й енергію одиниць. Якщо Уряд Ніксона послідовно триматиметься проголошеного ним гасла, що треба „міряти наші бажання зробити щось для інших тим, що вони зроблять для себе самих", то треба сподіватися поважних змін у державному бюджеті. Він заповів був уже, що хоче зберегти бюджет у максимальній висоті 250 більйонів дол. і що він проти витрачання таких сум на різні справи внутрішньокрайового характеру, які сприяли б зростові інфляції. Власне ця частина промови Президента негайно спричинила критичні голоси ліберальної преси, яка завжди пропагувала й пропагує безпосередню турботу держави за різні ділянки життя громадян: школу, шляхи, здоров'я, опіку на старість, очищення природи...

Цілість інавгураційної промови президента Ніксона віддзеркалювала той його оптимізм, що його мусить мати переможець у виборах, в яких заявляється за ним величезна більшість народу. Ричард Ніксон заповів, що вступаємо в період довготривалого миру й добробуту. Можна тільки побажати йому, щоб це здійснилося.

І. Вовчук

РЕДАКЦІЙНА ПОКАЗУХА І ЗАПРИПОНЕНИЙ АКАДЕМІК

(1)

Князь Потьомкін, прозваний Таврійським за колонізаційну політику на півдні України, звелів малювати села на великих полотнах і виставляти картини по обох боках шляху, яким проїздила цариця Катерина II. Імператриця милувалась з „процвітання" і „добробуту" краю, що його бачила на тих полотнах - показухах. Видумка фаворита цариці заслоняла страхіття кріпосництва, що його насаджував князь Потьомкін у „воз'єднаних" українських землях, як нова большевицька історична „наука" називає всі загарбання за часів царату. Чужинці з царського почету вістки з баченого ширили по світі. Це було давно.

Большевики, після загарбання України (закономірне возз'єднання за догмами ленінізму), перетворивши незалежну демократичну республіку на адміністративну колонію Росії, не раз використовували помисел князя Таврійського в невгаваючій протягом півстоліття боротьбі з українською національною ідеєю. Організувавши голодову облогу в 1932-33 р., в якій виморено мільйони українського селянства, московський уряд відгородив тоді Україну від світу, а чужинцям, що прибували на запрошення, показувано, як то добре живуть люди. Хоч в селах та й містах було повно заморених голодом трупів

На бенкеті, влаштованому в честь англійського письменника Бернарда Шов, з нагоди його 75-ліття, столи вгинались від їжі і напоїв. Письменник у своїй промові вихваляв бачене ним в СССР, але хтось із західніх кореспондентів натякнув про голод. Шов, вказуючи на столи, відповів: „А чи бракує тут харчів?" Подібне сталося і з колишнім французьким прем'єром Едвардом Erріо. Двотижневе перебування його в царстві московського соціялізму було так сплянoване і обставлене такими „показухами", що він, як подавала „Правда" з 13 вересня 1933 р., категорично заперечив „брехні" західньої преси про голод. Він, мовляв, бачив в СССР, а зокрема в Україні, добробут і розквіт.

У рекордах Конґресу ЗСА за 1932 р. є згадка про голод з промови конґресмена Я. Е. Ранкіна. Коли конґресмен із Коннектикату Герман Коплеман звернув увагу М. Літвінову, керівникові зовнішньої політики СССР, на вістки про голод, то Літвінов в листі - відповіді назвав ті чутки „брехнями, поширюваними контрреволюційними організаціями за кордоном", які, мовляв, спеціялізуються на такій роботі. Помисел князя Таврійського, засвоєний керівництвом відновленої большевиками російської імперії, став стилем у т. зв. будові соціялізму. Помисел, очевидно, змодернізовано, достосовано до вимог і завдань большевицької політики, але колоніяльна суть єдинодержавства часів князя Таврійського залишається в повній силі.

*

У п'ятдесяту річницю відновлення імперського комплексу в союзній формі СССР покази „інтернаціональної дружби народів", силою і підступом включених в той комплекс, дуже поширені для гостей із-за кордону. Перед урочистостями в Кремлі, на які були запрошені „прогресивні сили" з усього світу, в Ташкенті була зорганізована зустріч науковців. Своїми доповідями вони мали переконати народи Азії і Африки, щоб вони взорувались на СССР у розв'язуванні національної проблеми, що, буцімто, за постановою ЦК КПСС вже „створено нову історичну спільність людей — єдиний радянський нарід" замість націй.

Журнал „Новое Время", що виходить на семи мовах, в 52-му числі за грудень втяв показовий водевіль „За круглим столом" на тему: „Проблеми націй і боротьба ідеологій". Участь в тому лицедійстві на показ взяли доктори наук, філософи, академіки „братніх республік": України, Латвії, Вірменії і Узбекістану. А диригував і тон до підготованих виступів давав усім 14 слухняним вченим академік М. Мітін — голова Наукової комісії з проблем зарубіжних ідеологічних течій Академії Наук СССР. За тим столом засідав і віце - президент АН УССР — І. Білодід — завзятий русифікатор, зненавиджений українською студіюючою молоддю за „гнучкошиїство" перед „старшим братом".

Учасники зорганізованої на показ дискусії мали на семи мовах прославити 50-ліття „інтернаціональної" дружби націй, яка „під мудрим керівництвом" ЦК КПСС веде до злиття націй з великим російським народом", бо він один в усьому світі, за твердженням московського партійного ханату ЦК КПСС, пройнятий „глибоким інтернаціоналізмом". Видуманий у кремлівських політичних лябораторіях міт про інтернаціоналізм „обраного народу" ЦК КПСС посилено накидає українській і іншим неросійським націям, намагаючись злити їх, щоб створити „єдиний радянський народ" російський. Посиленою барабанщиною про успішну розв'язку національної проблеми за формулою „єдиного народу" замість націй, большевикам не вдається заховати від світу національної напруги і боротьби неросійських націй за національну і людську свободу. Крізь порешетену заслону, якою будівничі московського соціялізму намагаються ізолювати дійсність їхньої будови від світу, що далі, то більше пробиваються вістки про отарний соціялізм, в якому мaренням про ліквідацію націй перетинається поступ людства.

(Закінчення буде)

О. Підгородецький

ПРО ОСОБИСТІ ТИТУЛИ

(Причинок до соціологічної аналізи)

Нав'язую до статті - допису п. Яреми Попеля, яка появилася була свого часу у „Свободі", а на яку ніхто не дав авторитетної відповіді. На перший погляд це дуже дрібна справа. На ділі так воно не є.

Треба сказати, що у нас відчувається деяке подратовання в зв'язку з титулами. І так, одні сердяться, що взагалі якісь титули існують, бож всі люди, без огляду на свою освіту, рівні. Вони слушно вважають, що до всіх людей треба звертатися так, як вони записані у своїй метриці народження чи у пашпорті. І тому всюди, де лише можуть, стараються не вживати титулів.

У противагу їм інші панічно бояться звернутися до когось, кого добре не знають, так прямо, без титулу, щоб їх не образити.

Як бачимо, у нас існує під цим оглядом стан своєрідної констернації, який не одному псує настрій.

Щоб вирівняти і розпогодити цю внутрісуспільну атмосферу, треба відповісти собі, чи це все тільки збіг обставин, чи може наша суспільність хоче щось в цей спосіб сказати.

На мою думку, наша суспільність в основному шанує дві професії, а саме вояка і священика.

В практичному житті, загально беручи, ми легко погоджуємося на те, що тут і там довільно підвищується до ранги полковника чи навіть генерала колишнього підпоручника чи сотника. Мало того! Ми приймаємо це навіть з деяким вдоволенням. Щоправда, деяку кількість наших вояків і старшин ніхто у їхніх військових ступенях не підвищує, але це ще одна наша аномалія серед плеяди інших наших політичних парадоксів. Це, очевидно, декого хвилює, але ніхто не має відваги забрати в цій справі голосу.

В рівній, а може навіть у далеко більшій мірі шануються титули священиків. Вже саме слово „священик" викликає асоціяцію зі словом „святість". Треба сказати, що цей титул стоїть багато вище від польського „к с ь о н д з", бо слово „ксьондз" етимологічно не пов'язується з жадними вищими сакральними поняттями чи силами.

Такий стан, історично беручи, має у нас своє оправдання.

Вояк репрезентував збройну силу, яка обороняла права народу і його фізичну екзистенцію. Священик репрезентував собою силу духову і нею в понятті народу управляв і керував, обороняючи нарід від усякого іншого лиха та нещастя.

Отже, нічого дивного, що оці дві професії висунулися на чолове місце. Очевидно, інші професії залишилися у порівнянні далеко позаду.

Серед оцієї другої групи на чолове місце висунулися дві професії, а саме: вчителя, чи пак професора, і зовсім уже недавно інженера.

Всі інші професії у нас вартості умовні. Політик — це крутій, адвокат — побрехун. Він потрібний інколи і його треба боятися, бо він може також пошкодити. (Про лікаря я не хочу говорити, бо це особлива суспільна одиниця).

Загально беручи, найбільш контроверзійна є в нашій дійсності ситуація правника. У нас правника шанується не як професію, а як фактичну суспільну позицію. З цих, мабуть, причин більшість наших адвокатів у краю старалися бути суспільними діячами.

Суспільну позицію підвищував у Галичині і в усій колишній австрійській займанщині „містичний" титул доктора. Його давали до 1930 року в Польщі. Він був надаваний ввесь час в Чехо-Словаччині та в самій Австрії. Правники - юристи, які такого титулу не набули в краю, а опинилися на еміґрації, старалися використати повоєнну ситуацію в Німеччині, щоб титул доктора придбати. Це не була особиста пустота, але природна конечність, щоб серед своєї суспільности задержати потрібну висоту.

Залишилась відносно невелика група правників, які цього титулу не набули. В подібній до цієї ситуації перебувають всі, або майже всі правники в границях англійського комонвелту. Тут адвокат не має жадного титулу. Чи наша суспільність старалася цю справу поміж собою вирішити?

Зовсім ні! Тому слушно пише п. Я. Попель з Клівленду, що про лікаря пишеться „д-р Павлишин", а про знаного адвоката з двома титулами лише „п. Раковський". Очевидно, цю аномалію треба вирівняти. Не йдеться про пусту титуломанію. Йдеться про суспільну оцінку правника-юриста, як найважливіший державницький елемент, який діятиме позитивно лише тоді, коли знайде суспільну виразну оцінку.

Ми довгі віки держави не будували і тому правник нам не був потрібний. Ми хотіли наше існування задержати на границі меча і церковних святощів. На жаль, життя народу вимагає постійного оперування еквілібристикою логіки і правничої філософії. Без цього не буде ніколи доброго політика. Бо політик - дипломат це не ідеолог! Політик — це добре вишколений грач, це юрист, який має у своїм серці добре розбудовану і виразно усвідомлену суспільно - національну візію...

Те, що нам треба — це створити таку атмосферу, яка сприяла б ростові правничо - юридичного елементу в площині суспільного думання.

Не забуваймо, що так, як хворість у нашому тілі постає внаслідок порушення внутрішньої секреціональної рівноваги, так само й народи можуть хворіти на подібну нерівновагу і не можуть прийти до свого повного політичного здоров'я.

В конкретнім випадку я пропоную наділити кожного юриста, а передусім кожного адвоката титулом „радника". (Чи на ділі кожний адвокат не є тим найкращим і найціннішим приятелем, який радить і доладжує?). В такий спосіб ми заведемо лад на дуже маленькому, але дуже важливому відтинку нашого суспільного життя.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО „ГАРВАРД — І ЩО ДАЛІ?"

У відгуках на вміщену в „Свободі" статтю д-ра Б. Цимбалістого „Гарвард — і що далі?" висловлюється побажання збирати фонди на ціль або цілі, які мали б підтримку всієї української спільноти. Згадувалося в них науково - культурні проєкти, радіомовлення — щось таке, що апелювало б до всіх українців. Також писалось про те, що люди, які мали б займатися тими проєктами, були не зашкарублими політиканами, а авторитетними людьми, що ідуть з духом часу.

Видвигнені проєкти заслуговують на увагу, одначе треба пам'ятати, що їх успіхи залежатимуть від життєздатности нашої громади, головно молоді, яка мала б користати з них і зберігати та п е р е давати майбутнім поколінням нашу спадщину.

Як знаємо, заснування гарвардської катедри українознавства було ідеєю групи студентів, які наполегливою працею зуміли зібрати потрібну суму грошей, щоб завершити свій проєкт, який щиро підтримала українська громада. Ми також знаємо, що до успіху цієї збірки, причинилися сотки нашої молоді.

Маючи катедри українознавства при Гарвардському університеті і інших університетах, наступною логічною ціллю було б звернення усіх наших зусиль, а головно зусиль молоді, що брала участь у збірці фондів на Гарвард, — на організацію молоді. Тут я маю на увазі молодь, яка не належить до існуючих організацій, включно з англомовною молоддю українського роду. Тисячі наших молодих людей не належать до жадних організацій.

Нам конечно потрібно заангажувати до цієї праці людей, що виросли і закінчили студії в цій країні і спеціялізувалися в соціяльних науках. З і б р ані фонди можуть бути зужиті на оплату групи таких людей і на організаційні та виховні витрати.

Маючи зорганізовану молодь, ми зможемо користати з того, що вже збудоване, і вживати дальших заходів, корисних для нашої громади, української справи і країни нашого поселення.

Звернімося обличчям до молоді, допоможімо їй фінансово і таким способом ми затримаємо і збагатимо нашу спадщину.

Василь Сосяк

Ню Йорк

ПРОТИ ДУХА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Українська мова різниться тим від англійської, що в ній відмінюється все, що можна відміняти, як також вона українізує чужі імена. Одначе, в нашій пресі, на афішах і в програмах часом зустрічаємо такі мовні дивогляди, як п р и к м е т н и к о в і прізвища жінок і дівчат у чоловічій формі! (Не наводжу прикладів, бо не хочу нікому робити прикрости). Як причину подають, що „так стоїть у паперах"! Але це ніякий аргумент, бо колись у паперах і метриках стояло: Шептицкі, Явіцкі, Олесьніцкі, Гумніцкі, Вініцкі, хоч всі українці писали й говорили: Шептицький, Левицький, Олесницький, Гумницький, Винницький. Також і деякі імена подають у нашій пресі в неукраїнській формі: Алек, Вера, Волтер, Еміль, Грегори, Михаіл, Николай і ін., коли їх звичайно вживаємо в зукраїнізованій формі. Для тих, що тримаються того, що „стоїть" у метриках, документах чи на офіційних картах, пригадуємо, що ми ніколи не говорили і не писали Львув, Грудек, Трембовля, Жулкев, але завжди: Львів, Городок, Теребовля, Жовква і т. д., отже такі неповажні аргументи відпадають. Треба мати відчуття духа української мови, і тоді не буде таких мовних дивоглядів. У кожній українській редакції повинен бути добрий мовознавець з тонким відчуттям духа української мови. Так само і всі афіші, програмки та відозви повинні переглядати наші мовознавці, щоб не було прогріхів проти української мови.

І. Дурбак

Трой, Н. И.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

ВИПУСК VI
Березень 1972

(20)

В центрі ідеологічного поєдинку між Сходом і Заходом стоїть проблема свободи, проблема прав людини. Судити при таких обставинах людину за вираження ідей (в той час як Конституція УРСР та Загальна декларація прав людини гарантують свободу слова) — це значить рубати гілляку, на якій сидиш. В ідеологічній боротьбі перемагає не той, хто придумує більше напівцензурних виразів. Перемагає той, хто відкрив свої шлюзи для сил, що мають перспективу, а не сил, що відживають.

Сьогодні дійсність поставила перед українськими комуністами ту ж саму проблему, яка стояла 50 років тому перед Леніним: національне відродження. Тоді теж не бракувало артемів і пятакових, які кричали, що „українізація" вмерла разом з Петлюрою. Ленін зрозумів, що прийняти цю точку зору — значить спрямувати могутній потік (національний фактор) на млин противника.

Чи зуміють сучасні українські комуністи відновити, нарешті, політику ленінської українізації, оголосити рішучу війну російському шовінізмові на Україні? Саме від цього залежить успіх в ідеологічній боротьбі з Заходом. Можна скільки завгодно божитись, що на Україні повністю відновлено ленінські норми в національному питанні, але доки судять людей за виступи проти шовінізму, доти всі фрази будуть малопереконливі. Є й новіший приклад. Комуністи Чехословаччини показують комуністам усіх країн, як потрібно викидати за борт те, що стало баластом, і відкривати шлюзи тим силам, які гарантують перспективу. Чи зуміють комуністи України (у власних інтересах) засвоїти цей урок?

Національне відродження — наймогутніший фактор сучасности, і смішно затулятись від нього папірцем, ім'я якому вирок. Ця хвиля спаде сама, але тільки тоді

Як упаде в роззявлену могилу
Останній на планеті шовініст.
(Василь Симоненко)

Нове відчиняє двері, не стукаючи. „Пускати" чи „не пускати" національне відродження (як і всяку нову течію) — так питання не стоїть. Питання стоїть так: той, хто рахуватиметься з ним — виживе. Хто не хоче рахуватись — опиниться під копитами історії.

КДБ готує нову розправу. Знову будуть потоптані елементарні людські права — в той час, як людство відзначає Міжнародний рік прав Людини! Знову Захід одержить потужний аргумент в ідеологічній боротьбі з комунізмом.

Кому це вигідно?

Невже ЦК КПУ і на цей раз не спинить тих, хто своїми діями послаблює позиції комунізму?

Невже люди, які вважають політичну мудрість своєю професією, можуть не розуміти елементарної істини — істини самозбереження?

Валентин Мороз
м. Київ, в'язниця КДБ
15 травня 1968 року

ЗАЯВА

З часу мого останнього побачення з родиною минуло майже сім місяців. На мою письмову заяву органи КДБ просто не відповіли. Дружині і шестирічному синові, які кілька днів тому домагались побачення, було відмовлено. Знаю, що я слідчий в'язень і що мені побачення дається за розсудом слідчих органів. Але невже цим правом органи КДБ можуть без кінця зловживати? А якщо слідство буде тривати два, три роки?

Де ми живемо? В джунглях — чи в найгуманнішій в світі державі? В 1938 р., коли єдиною пільгою, про яку міг мріяти політв'язень, була можливість лишитися живим? Чи в 1968 на без п'яти хвилин обітованій землі у суспільстві без 5-ти хвилин райському, яке вже ось-ось, через 12 років (дивись Програму КПРС) досягає берегів комунізму, де всі блага поллються „повним потоком", де взагалі не буде ніякого примусу і насильства? В суспільстві, лідер якого, вірний ленінець (так написано в газеті — я не винен...) обіцяв ще три роки тому, що в 1965 році покаже останнього в'язня по телевізору?

Чи не могли б органи, покликані охороняти законність (себто Прокуратора), спорудити хоч маленьку греблю проти зловживань КДБ, які ллються повним потоком на мою голову, забезпечити за мною права людини — не в майбутньому раю, а сучасні, реальні, давно гарантовані законом?

Валентин Мороз
9 серпня 1968 р.

Асоціяція Юристів Української РСР

Вітаю всіх українських юристів (правників) з Днем прав людини, з XX роковинами появи Декларації, яка ці права гарантує. Одна офіційна особа в мордовських таборах, торкнувшись даної теми на „політзаняттях", роз'яснила: „ООН — дак ето ж для негров". Здається мені, що Загальна декларація прав Людини ООН написана не тільки для негрів, але й для українців. І скільки жити буду — переконуватиму в цьому інших.

Валентин Мороз
м. Київ, в'язниця КДБ
10 грудня 1968 р.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1972 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(11)

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

ЗВІТ ГОЛ. КОНТРОЛЕРА ІВАНА ВИННИКА З ПРОВІРКИ ФІНАНСОВОГО ВІДДІЛУ

Звіт головного контролера Івана Винника з преведеної провірки Фінансового Відділу Українського Народного Союзу за час від дня 1 січня 1971 р до дня 31 грудня 1971 р.

Провірку переведено в днях від 20 березня 1972 до дня 25 березня 1972 р.

До провірки предложено: книги касових приходів і розходів, головні і побічні журнали, виказ здепонованих бондів в банках, чекові книжки, банкові відписи, ощадностеві книжочки, документи платень, податкових зізнань, та відповідні документи фінансового відділу.

На підставі предложених і перевірених книг і документів стверджено, що за час від дня 1 січня 1971 р. до дня 31 грудня 1971 р. вплинуло до каси УНС:

ПРИХОДИ:

1. Членські вкладки:		
Забезпечення на життя	$ 2,753,122.31	
Забезпечення від випадків	50,376.65	
Братський фонд	79,450.59	
РАЗОМ: членські вкладки:		$ 2,882,949.55
2. Відсотки:		
З бондів	$ 1,178,916.38	
З морґеджів	470,836.02	
З позичок членам	21,349.02	
З Української Націон. Корп.	77,997.96	
З уділів	6,310.00	
З банків — ощадностеві конта	8,299.50	
РАЗОМ: відсотки:		$ 1,757,708.83
3. Інші впливи:		
Сирітський Фонд	$ 4,200.00	
Фонд Наглої Потреби	1,878.44	
Зворот за реасекурацію	6,294.57	
Підвищення вартостей бондів	3,752.55	
Дохід з продажі бондів	80.92	
Податок від заморґ. реальн.	519.94	
Зворот інвестиційних видатків	55.00	
З продажі книжок	186.02	
РАЗОМ: інші впливи:		$ 16,967.44
4. Союзівка:		
Загальні приходи	$ 368,530.08	$ 368,530.08
5. Видавництво „Свобода":		
Загальні приходи:	$ 400,609.22	$ 400,609.22
РАЗОМ ПРИХОДИ УНС:		$ 5,426,765.12
6. Бонди:		
Вплинуло з бондів	$ 392,811.18	$ 392,811.18
7. Гіпотечні позички-морґеджі:		
Вплинуло з морґеджів	$ 1,065,901.74	$ 1,065,901.74
8. Позички членам:		
Вплинуло з позичок	$ 99,770.68	$ 99,770.68
9. Українська Націон. Корп.		
Зворот позички	$ 70.00	$ 70.00
10. Реальності:		
З реальностей	$ 16,939.58	$ 16,939.58
11. Амортизаційний фонд:		
З реальностей — Кергонксон	$ 13,298.50	
З реальностей — Джерзі Сіті	3,027.50	
З машин друкарні	6,812.43	
З машин канцелярії	710.60	
РАЗОМ: Амортизаційний фонд:		$ 23,849.03
12. Депозити:		
Депозит на реальність	$ 500.00	$ 500.00
13. Різні:		
Переноси фондів	$ 166,390.71	$ 166,390.71
РАЗОМ КАСОВІ ПРИХОДИ:		7,192,998.04
Готівка на день 1 січня 1971 р.		278,350.64
РАЗОМ:		7,471,348.68

ВИДАТКИ:

1. Виплати грамот:		
Дозрілі грамоти	$ 1,290,945.65	
Посмертні грамоти	654,747.83	
Передчасні звороти	230,622.79	
Подвійне забезпечення	21,500.00	
Забезпечення АДД	5,000.00	
Сирітський Фонд	7,783.34	
Діти, що їх родичі померли	4,737.13	
Премії за реасекурацію	10,192.52	
Податок від вкладок в Канаді	39,812.24	
Лікарське бадання нових членів	5,370.88	
Головний лікар	1,000.00	
Актюар за оцінку статистики	10,448.72	
Асекураційний відд. за дозволи	1,572.60	
Правні поради	220.00	
Обміна канадійських долярів	2,378.28	
Відсотки від сирітського фонду	622.88	
РАЗОМ: виплати грамот:		$ 2,286,954.86
2. Кошти адміністрації:		
А. Персональні:		
Платні Екзекутиви	$ 65,500.00	
Платні працівників	175,838.48	
РАЗОМ: персональні видатки:		$ 241,338.48
Б. Забезпечення працівників:		
Пенсійний фонд	$ 66,419.00	
Хворобове забезпечення	17,040.78	
Асекурація	5,474.48	
Безробіття	1,246.67	
Обезпечення від випадків	2,068.00	
Соціяльне забезпечення	11,060.11	
Податки	1,270.75	
Разом: забезп. працівників:		$ 104,579.79
В. Річеві видатки:		
Наєм	$ 12,000.00	
Канцелярійні прибори і друки	40,400.05	
Оголошення	10,331.01	
Телефони, телеграми	11,293.17	
Асекурація будинків	7,512.41	
Винайм машин	714.00	
Вкладки до братських організацій	[illegible]	
Асекураційні книжки і журнали	1,047.11	
РАЗОМ: річеві видатки		$ 90,657.61
3. Кошти подорожей, засідань і репрезентацій:		
Кошти засідань і репрезентацій	$ 28,562.67	
Кошти річних засідань	14,774.60	
Кошти Контрольної Комісії	4,122.05	
Кошти канадійської канцелярії	1,085.28	
Разом: кошти под. засідань, реп.		$ 48,544.60
4. Організаційний Відділ:		
Відділові секретарі	$ 235,414.90	
Відділові предсідники і касири	2,697.00	
Нові члени	48,810.10	
Обласні організатори — платні	43,386.30	
Обл. організатори — кошти под.	28,160.45	
Обласні засідання	4,952.07	
Оголошення і друки	3,782.29	
Канцелярійні прибори	1,425.36	
Разом: Організаційний відділ:		$ 368,628.47
5. Кошти інвестицій:		
Обслуга при бондах	4,076.73	
Обниження вартостей в бондах	8,044.61	
Страта при продажі бондів	2,810.16	
Страта при продажі реальностей	8,057.13	
РАЗОМ: Кошти інвестицій:		$ 22,988.63
6. Дивіденда:		
Виплачено дивіденду	$ 402,545.05	$ 402,545.05
7. Допомоги, пожертви:		
Допомога членам	$ 31,235.00	
Пожертви Організаціям	10,125.00	
Енциклопедія	35,816.59	
РАЗОМ: допомоги, пожертви:		$ 77,176.59
8. „Свобода":		
„Свобода" за членів	$ 177,200.00	$ 177,200.00
9. Комісії:		
Комісія стипендійна	5,810.33	
Комісія спортова	2,687.21	
РАЗОМ: Комісії:		$ 8,497.54
10. Амортизація:		
Амортизація реальностей	$ 16,326.00	
Машин в друкарні	6,812.43	
Машин в канцелярії	710.60	
РАЗОМ: амортизація:		$ 23,849.03
11. Інвентар:		
Канцелярійні устаткування	$ 3,883.47	$ 3,883.47
12. Союзівка:		
Загальні видатки:	$ 372,946.31	$ 372,946.31
13. Видавництво „Свободи":		
Загальні видатки:	$ 401,623.89	$ 401,623.89

Примітка: детальні звіти приходів і видатків Союзівки і Видавництва подано окремо.

14. РАЗОМ ВИДАТКИ УНС:		$ 4,631,414.32
14. Бонди:		
Закуплено бондів	$ 238,360.88	$ 238,360.88
15. Гіпотечні позички-морґеджі:		
Уділено гіпотечних позичок-морґеджів	$ 312,810.85	$ 312,810.85
16. Позички членам:		
Уділено позичок членам	$ 85,889.99	$ 85,889.99
17. Українська Національна Корпорація:		
Уділено позичку	$ 1,220,114.91	$ 1,220,114.91
18. Уділи:		
Закуплено уділів	$ 497,000.00	$ 497,000.00
19. Реальности:		
Перебрано реальности	$ 16,939.58	
Збільшено вартість реальн.	39,704.45	
РАЗОМ: реальности		$ 56,644.03
20. Інвентар:		
Закуплено машини	$ 2,000.00	$ 2,000.00
21. Різні:		
Переноси фондів:	$ 166,390.71	$ 166,390.71
РАЗОМ КАСОВІ ВИПЛАТИ:		$ 7,210,625.69
Готівка на день 31 грудня 1971.		260,722.99
РАЗОМ:		$ 7,471,348.68

Готівка в сумі 260,722.99 дол. знаходиться на 11-ти контах в слідуючих банках:

1. Бенкерс Трост Компані Ню Йорк	$ 23,358.77
2. Кенедієн Імперіял Бенк оф Коммерс Торонто	62,625.95
3. Коммершел Трост Компані Джерзі Сіті	12,747.64
4. Елленвілл Нейшенел Бенк Елленвілл	15,318.39
5. Ферст Джерзі Сіті Нейшенел Бенк Джерзі Сіті	21,706.39
6. Ірвінґ Трост Компані Ню Йорк	30,279.68
7. Кінґстон Трост Компані Кінґстон	7,739.47
8. Морґан Ґваранті Трост Компані Ню Йорк	6,924.13
9. Ґарден Стейт Нейшенел Бенк Джерзі Сіті	6,082.23
10. Роял Бенк оф Канада, Торонто	72,674.55
11. Юніон Канті Трост Компані Елізабет	1,265.19
РАЗОМ:	$ 260,722.99

Верховний суд СССР про боротьбу з пияцтвом

Москва. — В половині січня тут відбулося пленарне засідання Верховного суду СССР, на якому, як інформує „Правда" з 18 січня, були обговорювані факти щораз то більшого числа проступків, поповнюваних „особами на урядових становищах" які „обманюють державу", а до яких суди СССР відносяться надто „м'яко" і не застосовують зобов'язуючих постанов закону. Крім того пленум присвятив багато уваги справі боротьби з пияцтвом і самогоноваренням, вислухавши у зв'язку з цим звідомлення заступника голови Верховного суду УССР та голови Верховного суду БССР. Верховний суд вказав на „конечність посилення боротьби" з поширенням пияцтва в СССР і максимального використання для цього законних постанов.

ЗІСТАВЛЕННЯ ПРИХОДІВ І ВИДАТКІВ УНС

	Приходи	Видатки	+ Надвишка − Страта
1. Членські вкладки	$ 2,882,949.55		
2. Відсотки	1,757,708.83		
3. Інші впливи	16,967.44		
4. Виплати грамот		$ 2,286,954.86	
5. Кошти адм.: платні		241,338.48	
6. Кошти заб. працівників		104,579.79	
7. Кошти на річеві видатки		90,657.61	
8. Кошти подорожей, засідань, репрезентацій		48,544.60	
9. Організаційний віддід		368,628.47	
10. Кошти інвестицій		22,988.63	
11. Дивіденда		402,545.05	
12. Допомоги, пожертви		77,176.59	
13. „Свобода" за членів		177,200.00	
14. Комісії		8,497.54	
15. Амортизація		23,849.03	
16. Інвентар		3,883.47	
Разом: Приходи УНС.	$ 4,657,625.82		
РАЗОМ: Видатки УНС		$ 3,856,844.12	
НАДВИШКА			+ 800,781.70
Союзівка: ПРИХОДИ	$ 368,530.08		
Союзівка: Видатки			
Союзівка: Страта		372,946.31	
Видавництво — „Свобода" приходи	$ 400,609.22		— 4,416.23
Видавництво — „Свобода" видатки		401,623.89	
Видавництво — „Свобода" страта			— 1,014.67
РАЗОМ:	$ 5,426,765.12	$ 4,631,414.32	$ 795,350.80
1970 рік	$ 5,362,935.16	$ 5,035,537.90	$ 327,397.26
В порівнанні з 1970 р. приходи були більші на	63,829.96		
Видатки були менші на		404,123.58	
Надвишка була більша на			$ 467,953.54
РАЗОМ:	$ 5,426,765.12	$ 4,631,414.32	$ 795,350.80

РОЗПОДІЛ ЗАГАЛЬНИХ ПРИХОДІВ І ВИДАТКІВ НА ПООДИНОКІ ФОНДИ УНСОЮЗУ

	Приходи	Видатки	Зріст
Забезпечений фонд	$ 4,978,745.18	$ 4,239,515.98	$ 739,229.20
Братський фонд	89,298.28	47,235.79	42,062.49
Сирітський фонд	11,169.50	8,437.49	2,732.01
Фонд захисту	344,521.99	336,218.88	8,303.11
фонд наглої потреби	3,030.17	6.18	3,023.99
РАЗОМ:	$ 5,426,765.12	$ 4,631,414.32	$ 795,350.80

БАЛЯНС НА ДЕНЬ 31 ГРУДНЯ 1970/1971

Активи (стан чинний):	1970 рік	1971 рік	%
Готівка	$ 278,350.64	$ 260,722.99	0.71
Бонди	25,711,288.93	25,556,838.63	69.83
Уділи	20,000.00	517,000.00	1.41
Морґеджі — гіпотечні позички	8,315,458.91	7,562,368.02	20.66
Позички членам	548,887.75	535,007.06	1.46
Позичка для Укр. Нац. Корп.	289,492.46	1,509,537.37	4.13
Реальности	609,404.02	632,282.47	1.73
Машини — інвентар	32,402.70	26,879.67	0.07
РАЗОМ:	$ 35,805,285.41	$ 36,600,636.21	100.00
Пасиви (зобов'язання):			
Фонд забезпечений	$ 35,224,749.21	$ 35,963,978.41	98.26
Фонд братський	277,404.82	319,467.31	0.87
Фонд сирітський	156,049.67	158,781.68	0.44
Фонд захисту	116,931.63	125,234.74	0.34
Фонд Наглої потреби	30,150.08	33,174.07	0.09
РАЗОМ:	$ 35,805,285.41	$ 36,600,636.21	100.00
Резерва на покриття грамот	$ 26,593,627.00	$ 26,733,064.67	Зріст
Власні фонди — резерва	9,211,658.41	9,867,571.54	
РАЗОМ:	$ 35,805,285.41	$ 36,600,636.21	$ 795,350.80

ПОЯСНЕННЯ ДО ПООДИНОКИХ РАХУНКІВ:

Бонди:

Стан бондів на день 1 січня 1971	$ 25,711,288.93	
Закуплено в 1971 році	238,360.88	
Продано в 1971 році		$ 392,811.18
Стан на день 31 грудня 1971 р.		25,556,838.63
РАЗОМ:	$ 25,949,649.81	$ 25,949,649.81

Бонди в сумі 25,556,838.63 дол. здепоновані в Комершел Трост Компані т Джерзі Сіті. В часі провірки члени Контрольної Комісії відвідали банк, запізналися з іхньою системою, у вислід чого банк підтвердив відповідними документами здепоновану суму 25,556,838.63 дол. в бондах.

Уділи.

Стан уділів на день 1 січня 1971 року	$ 20,000.00	
Зукуплено в 1971 році	497,000.00	
Стан уділів на день 3 грудня 1971 р.		$ 517,000.00
РАЗОМ:	$ 517,000.00	$ 517,000.00

В часі року УНС закупив уділів на суму 497,000.00 дол. в слідуючих Ко.: 20.000 уділів в Гемілтон Інвестмент Трост Юніт на 400,000.00 дол., 8,069,324 в Кольоніял Конвертабле Фонд Інк. на суму 95,600.00 дол., 50 уділів в Меріл, Лінч, Р. Пірс, Феннер і Сміт Інк. на суму 1,400.00 дол. Крім цього УНС має: 50 уділів в українській ощадностево-позичковій щадниці у Філядельфії на 10,000.00 дол. і 100 уділів в Ощадностево-позичковій щадниці „Тризуб" в Нюарку на 10,000.00 дол.

Гіпотечні позички - морґеджі:

Стан на день 1 січня 1971 р.	$ 8,315,458.91	
В 1971 р. уділено морґеджів	312,810.85	
В 1971 р. сплатили морґеджів		$ 1,065,901.74
Стан на день 31 грудня 1971 р.		7,562,368.02
РАЗОМ:	$ 8,628,269.76	$ 8,628,269.76
В часі провірки стверджено, що в 1971 сплачували морґеджі регулярно точно:		
408 в ЗСА на загальну суму	$ 5,892,613.71	
61 в Канаді	1,354,633.02	
РАЗОМ: стан морґеджів сплачуваних регулярно		$ 7,247,246.73
Залеглості понад три місяці:		
3 властителі в ЗСА на суму	188,741.01	
2 властителі в Канаді	9,780.43	
РАЗОМ: стан Залеглих морґеджів:		$ 198,521.44
Не платять і є в процесі перебрання:		
1. будинок в Чикаґо	18,348.67	
2 будинки в Бронксі	81,155.48	
1 будинок в Ню Гейвені	17,095.70	
РАЗОМ: стан позичок в процесі перебрання		$ 116,599.85
Разом: стан гіпотечних позичок-морґеджів на 31 грудня 1971		$ 7,562,368.02
Залеглі відсотки за незаплачені гіпотечні позички-морґеджі виносять		$ 23,977.23

Позички членам:

Стан позичок на день 1 січня 1971 р.	$ 548,887.75	
Уділено позичок членам в 1971 році	85,889.99	
Сплачено позичок в 1971 році		$ 99,770.68
Стан позичок на день 31 грудня 1971		535,007.06
РАЗОМ:	$ 634,777.74	$ 634,777.74

Українська Національна Корпорація:

Стан позички на день 1 січня 1971 р.	$ 289,492.46	
Позичено в 1971 році	1,220,114.91	
Сплачено в 1971 році		$ 70.00
Стан позички на день 31 грудня 1971		1,509,537.37
РАЗОМ:	$ 1,509,607.37	$ 1,509,607.37

Реальности:

Стан реальностей на день 1 січня 1971	$ 609,404.02	
Перебрано реальність в Чикаґо	16,939.58	
Піднесено вартість реальностей в Кергонксоні, Н. Й.	39,704.45	
Продано реальність в Чикаґо		$ 8,882.45
Страта при продажі в Чикаґо		8,057.13
Амортизація реальностей в Кергонксоні		13,298.50
Амортизація реальностей в Джерзі Сіті		3,027.50
Депозит на реальність в Бронксі		500.00
Стан реальностей на день 31 грудня 1971 р.		632,282.47
РАЗОМ:	$ 666,048.05	$ 666,048.05

Книжкова вартість реальностей:

Будинки на Союзівці	$ 518,641.64
Будинки в Джерзі Сіті	41,000.00
4 будинки в Бронксі	72,640.83
РАЗОМ:	$ 632,282.47

(Продовження на стор. 4-ій)

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

(Продовження зі стор. 3-ої)

Інвентар: машини-урядження:

Стан на день 1 січня 1971 р.	$ 32,402.70	
Закуплено машин	2,000.00	
Амортизація машин в друкарні		$ 6,812.43
Амортизація машин в канцелярії		710.60
Стан на день 31 грудня 1971 р.		26,879.67
РАЗОМ:	$ 34,402.70	34,402.70

ДОТАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЯМ:

Світовий Конґрес Вільних Українців	$ 1,500.00
Український Конґресовий Комітет Америки	2,000.00
Українська Православна Церква в 50-тиліття	1,000.00
Українська Вільна Академія Наук ЗСА	500.00
Спілка Української Молоді Америки	600.00
Американський Червоний Хрест	250.00
Український Вільний Університет	500.00
Товариство Українських Правників в ЗСА	100.00
Товариство Українських Істориків	100.00
Наукове Товариство ім. Т. Шевченка Канада	250.00
Пласт Канада	200.00
Спілка Української Молоді Канада	850.00
Пам'ятник Шевченка в Арґентіні	100.00
Маестро Василь Авраменко	200.00
Курси на Союзівці	1,450.00
Школа Українознавства в Денвері, Колорадо	75.00
Товариство Українських Бібліотекарів	50.00
Рідна Школа в Клівленді	100.00
Університет Оттава	300.00
РАЗОМ:	$ 10,125.00

СТИПЕНДІЇ:

Юрій Вірт	$ 1,585.33
Юрій Турчин	500.00
Галина Дуда	500.00
Елисавета Северин	500.00
Квітка Цісик	400.00
Оксана Клос	400.00
Дарія Стець	400.00
Ольга Захарко	400.00
Іван Городиський	400.00
Юрій Яремко	400.00
Уляна Близнак	125.00
Ігор Сухило	100.00
Університет Альберта	100.00
РАЗОМ:	$ 5,810.33

Різні — переноси фондів:

Приходи	$ 166,390.71	
Розходи		$ 166,390.71
РАЗОМ:	$ 166,390.71	$ 166,390.71

Різні — переноси фондів, це допоміжні рахунки, які пов **стали в наслідок** переносів фондів. **Вони повинні бути вилучені** із звітів.

ПОРІВНАННЯ ПРИХОДІВ І ВИДАТКІВ З ПЛЕЛІМІНАРЕМ БЮДЖЕТУ ЗА 1971 РІК:

Приходи	Преліміновано	Вплинуло	%
1. Членські вкладки	$ 3,000,000.00	$ 2,882,949.55	96.10
2. Відсотки	1,800,000.00	1,757.708.83	97.65
3. Інші впливи	20,000.00	16,967.44	84.84
РАЗОМ: УНС	$ 4,820,000.00	$ 4,657,625.82	96.63
4. Союзівка	376,000.00	368,530.08	98.01
5. Видавництво — „Свобода"	405,000.00	400,609.22	98.91
РАЗОМ:	$ 5,601,000.00	$ 5,426,765.12	96.89

Видатки	Преліміновано	Виплачено	%
1. Виплати грамот	$ 2,388,950.00	$ 2,286,954.86	95.73
2. Кошти адм. платні	251,000.00	241,338.48	96.15
3. Кошти адм. забезпечення працівників	114,250.00	104,579.79	91.54
4. Кошти адм. річеві видатки	78,000.00	90,657.61	116.23
5. Кошти подорожей, засідань, репрезентацій	36,500.00	48,544.60	132.99
6. Організаційний Відділ	400,000.00	368,628.47	92.16
7 Кошти інвестицій	25,000.00	22,988.63	91.95
8. Дивіденда	414,000.00	402,545.05	97.23
9. Допомоги — пожертви	121,000.00	77,176.59	63.78
10. „Свобода" за членів	210,000.00	177,200.00	84.38
11. Комісії	23,600.00	8,497.54	36.01
12. Конвенція	60,000.00		
13. Амортизація — інвентар	30,000.00	27,731.50	92.44
РАЗОМ УНС	$ 4,152,300.00	$ 3,856,844.12	92.88
14. Союзівка	360,000.00	372,946.31	103.59
15. Видавництво — „Свобода"	400,000.00	401,623.89	100.40
РАЗОМ: виплачено	$ 4,912,300.00	$ 4,631,414.32	94.58
НАДВИШКА:	688,700.00	795,350.80	115.48
РАЗОМ:	$ 5,601,000.00	$ 5,426,765.12	96.89
Преліміновано в приходах	5,601,000.00		
Вплинуло	5,426,765.12		
Влинуло менше		$ 174,234.88	3.11
Преліміновано у видатках	4,912,300.00		
Виплачено	4,631,414.32		
Виплачено менше		$ 280,885.68	5.42
Заощаджено		$ 106,650.80	2.31
Преліміновани надвишка		688,700.00	100.00
Осягнено надвишку		$ 795,350.80	115.48

Відношення одержаних відсотків до інвестицій в 1968 р. 4.37%, в 1969 р. 452%, в 1970 р. 4.61%, і в 1971 р. 4,74%.

Смертність членів була: в 1968 році 61.40%, в 1969 р. 58.09%. в 1970 р. 54.71% і в 1971 р. 57.22%.

Оцінка членських грамот: в 1970 р. 134.23%, в 1971 р. 133.16%.

Коли порівняємо ухвалені резолюції і рекомендації на річних нарадах в травні 1971 р., то ствердимо що:

1. Мимо рекомендацій б. касира і Фінансової Комісії, щоб перевести докладну студію над бондами, зробити переоцінку а в разі потреби заанґажувати експертів, які предложили б плян дальшої виміни бондів, нічого в цій справі незроблено.

2. Не зменшено коштів репрезентацій. В 1971 році преліміновано в бюджеті 15,000.00 дол., видано 28,562.67 або 190%.

3. Не переведено в життя ухвали про збільшення допомоги членам з 30 дол. на 35 дол.

4. Не ведеться відповідних окремих конт на енциклопедію. Побажаним є, щоб такі розчислення були якнайскоріше переведені і запас узгляднений в білянсі.

5. Виплати касові дальше переводиться чеками і готівкою. В будучому належить виплачувати тільки чеками. На дрібні видатки брати зачети у формі „петті кеш".

6. Не відбуто курсу на Союзівці і в деяких округах.

7. Не виплачено ухвалених пожертв для слідуючих організацій:

Світовий Конґрес Вільних Українців	$ 1,000.00
Катедра св. Софії в Римі	1,000.00
ЗУАДК у Філядельфії	1,000.00
фонд Катедри Українознавства	1,000.00
Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в ЗСА	500.00
Пласт в ЗСА	500.00
ОДУМ в ЗСА	200.00
Коледж св. Андрія в Канаді	200.00
Коледж св. Василія в Стемфорді	200.00
Дівочий коледж у Факсчейсі	200.00
Середня Школа в Дітройті	100.00
Середня Школа в Ню Йорку	100.00
Курси українознавства на пенсильвінійському унів.	200.00
СУАСТ	200.00
Вільна Академія Наук Канада	250.00
Комітет Українців Канади	250.00
М У Н	200.00
ОДУМ Канада	200.00
Осередок укр. культури ,освіти Вінніпеґ. Канад а	100.00
Виховно-відпочинковий центр укр. молоді Бельґія	200.00
РАЗОМ:	$ 7,600.00

Кромі цього виплачено слідуючим організаціям, яким на Річних Нарадах не було ухвалено дотацій:

Школа Українознавства в Денвер, Колорадо	$ 75.00
Товариство Українських Бібліотекарів	50.00
Рідна Школа Клівленд	100.00
Університет Оттава	300.00
Курси Українознавства на Союзівці	$ 1,450.00
РАЗОМ:	$ 1,975.00

8. Стан морґеджів зменшився на суму 753,090.89 дол. На Річних Нарадах рішено уділити морґеджі до висоти від 500,000.00 дол. — до 750,000.00 дол. в річному відношенні. Як виходить із звіту уділено моґеджів тільки на суму 312,810.85 дол., або менше на 187,189.15 дол. до 437.-189.15 дол., як було запреліміновано.

9. Якщо йдеться про персональну політику Екзекутиви, то вона стоїть дальше на становиську, що новим працівникам з вищою фаховою освітою можна оферувати платню 7,000.00 дол. або і меншу. В останньому часі було два випадки де відповідні кандидати не погодилися працювати в редакції тільки через досить мінімальну оплату. Цей випадок повинен заставити Екзекутиву до зревідування такої політики, бо інакше редакція опиниться без поповнення молодими кваліфікованими силами.

10. У зв'язку з будовою нового дому дораджується докладно стежити за виконанням праці контракторами. Сповільнення будови приносить досить поважні кошти. Належить звернути увагу на деякі неясні пункти контракту, які має переглянути комісія зложена з правників-радних УНС.

11. Вже від сьогодні треба поробити відповідні пляни переходу до нового приміщення і влаштування канцелярій, друкарні і видавництва. щоб ця наша заморська твердиня виглядала якнайбільш репрезентативно.

12. Екзекутива повинна ствердити, що мимо деяких над поліпшенням книговедення через запровадження відповідних машин.

В загальному належить ствердити, що мимо деяких недоліків, які виринули в часі перевірки Український Народний Союз, є найбільшою організацією поза межами рідного краю, має здорові основи, сильну фінансову базу, широко розгалужену пресу і видавництво, та є впливовою організацією в наших центральних організаціях крайового чи світового маштабу. Нашими спільними зусиллями ми повинні причинитися до її ще більшого росту, щоб вона могла допомагати не тільки своїм членам і громаді на терені Америки і Канади, але і поневоленому але нескореному українському народові в його затяжній боротьбі з відвічним ворогом України і вільного ще світу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА Д-РА БОГДАНА ГНАТЮКА З ПЕРЕВІРКИ СОЮЗІВКИ

Перевірка „Союзівки" обіймала:

а) Перевірку господарки, рахункових книг та фінансову політику „Союзівки".

б) Адміністрацію готелеву та інвентар товарів.

в) Стан будинків, Дім для старших, плавальні басейни, тенісові корти, відбиванкові корти, грище для футболу і бейзболу, водну і каналізаційну систему та стан доріг.

г) Курси Українознавства для студентів, літні табори для дівчат і хлопців та розвагово-культурну працю в часі літнього і поза-літнього сезону на „Союзівці".

До а): На основі докладної перевірки книги касових приходів та виплат, підручної книги щоденних одержаних вплат і виплат та всіх рахункових книг і документів, стверджую наступне:

1). Всі фінансові операції „Союзівки" є вписувані до відповідних рахункових книг своєчасно і точно. До всіх вписів до рахункових книг приходів як і розходів є залучені відповідні прилоги. За кожний день і місяці є залагоджувані докладні фінансові зіставлення, а рахункові книги дають точний образ всіх фінансових операцій.

2). Під кінець оперативного 1971 року „Союзівки" перепроваджено провірку інвентури всього майна „Союзівки", а головно крамниці, кухні та алкогольних напитків, які є під постійною евіденцією і контролею господаря оселі п. Володимира Кваса.

Рахунок приходів і розходів за 1971 рік та балянс на 31-го грудня 1971 року

ПРИХОДИ:

Мешкання і харчування	$221,247.27	
Крамниця (торги)	27,672.96	
Бари (торг)	55,579.13	
Буфет (торг)	13,823.41	$318,322.77
Податки (сейлс текс)		13,953.48
Різні		10,468.53
Разом:		$342,744.78
Звороти		864.00
Чек (здепонований)		419.88
Позичка в УНС		30,000.00
РАЗОМ ПРИХОДИ:		$374.028.66

РОЗХОДИ:

Платні (нет)		$ 72,302,42
Харчі (закупи)		53,240.33
Бари (закупи)		21,649.71
Буфет (закуп товарів)		9,724.94
Крамниця (закуп товарів)		20,902.02
Видатки кухні та їдальні		1,448.85
Прибрання кімнат		14,157.54
Податки від платень		25,333.02
Податки від торгів		13,924.57
Податки від реальностей		16,632.43
Обезпечення		12,454.90
Транспортації		3,069.57
Опал, газ, світло		20,477.78
Направи (матеріял і праця)		27,551.23
Хоробове забезпечення службовиків		1,331.60
Правна опіка		898.60
Звороти		1,342.13
Телефони		2,601.50
Канцелярійні витрати		1,616.89
Розвагові імпрези		6,058.64
Оголошення		1,266.63
Банкові кошти і виміна		447.00
Разом (готелеві видатки):		$328,332.30
Розбудова — направи	$39,704.45	
Меблі та устаткування кімнат	7,393.25	47,097.70
РАЗОМ ВИДАТКИ:		$375,430.00

Приходи і витрати по місяцях за 1971 рік

	Приходи	Розходи
СІЧЕНЬ	$ 10,961.05	$ 16,747.69
ЛЮТИЙ	5,628.21	11,579.38
БЕРЕЗЕНЬ	2,999.10	11,593.66
КВІТЕНЬ	16,592.27	12,968.31
ТРАВЕНЬ	20,786.37	23,648.61
ЧЕРВЕНЬ	34,478.96	34,647.92
ЛИПЕНЬ	104,447.47	63,554.94
СЕРПЕНЬ	78,976.64	73,642.21
ВЕРЕСЕНЬ	62,133.77	71,179.80
ЖОВТЕНЬ	7,617.09	17,853.87
ЛИСТОПАД	18,576.48	22,008.67
ГРУДЕНЬ	10,831.25	16,004.94
РАЗОМ:	$374,028.66	$375,430.00
Чистий прихід — втрата		$—1,401.34
РАЗОМ:	$374,028.66	$374,028.66

Розподіл видатків „Союзівки"

Витрати „Союзівки" діляться на дві частини:

1. Оперативні витрати „Союзівки"	$328,332.30
2. а) Закуп інвентаря (меблі і т.п.)	7,393.25
б) Розбудова і направи	39,704.45
Разом загальні видатки:	$375,430.00

Рахунок чистого прибутку „Союзівки" і узгідження банкових конт

Балянс з 31 грудня 1970 р.	$ 24,459.80
Приходи за 1971 рік	$374,028.66
Разом:	$398,488.46
Розходи за 1971 р.	375,430.00
Балянс на 31 грудня 1971 р.	$ 23,058.46
Разом приходи за 1971 р.	$374,028.66
Видатки готелеві	328,332.30
Балянс:	$ 45,696.36
Зобов'язання „Союзівки" до УНС	30,000.00
Рахунок чистого зиску:	$ 15,696.36

Приходова готівка була депонована у двох банках і сальда в цих банках на день 31 грудня 1971 року виносили

1 Елленвіл Нац. Банк	$ 15,318.99
2 Кінгстон Трост Комп.	7,739.47
Разом:	$ 23,058.46
Готівкою (бюро)	2,000.00
Разом депозити:	$ 25,058.46

Інвентаризація майна крамниці і бар

А КРАМНИЦЯ:

Інвентар з 1970 р.	$11,998.41	
Закуп в 1971 р.	20,902.02	$ 32,900.43
Інвентар з 1971 р.		12,787.31
Ціна проданих товарів		20,113.12
Приходи з крамниці за 1971 р.		27,672.96
Видатки проданих товарів		20,113.12
Чистий прихід:		$ 7,559.84

Б БАРИ:

Інвентар з 1970 р.	$ 7,479.20	
Видатки в 1971 р.	21,649.71	$29,128.91
Інвентар з 1971 р.		6,468.85
Видатки проданого товару:		$22,660.06

Рахунок чистого прибутку:

Приходи в 1971 р.	$55,579.13
Видатки за проданий товар	22,660.06
Чистий прихід за 1971 р.:	$32,919.07

До в): Точно провірено стан будинків як внутрі так і назовні та ствержено слідуюче: в будинку „Львів", де приміщується Діточа Оселя, направлено дах і в двох кімнатах вставлено нову стелю. Помальовано стіни у всіх кімнатах, включно з кухнею й їдальнею. Рівнож відновлено підлогу у всіх кімнатах. Віля будинку, з огляду на безпеку та неможливості використання малого басейну, його виповнено землею та засіяно траву.

В будинку „Київ" перероблено (змодернізовано) ґрунтовно кімнату ч. 1, де рівнож вставлено нову лазничку. Відновлено підлогу в вестибюлі і на коридорі, помальовано стіни і стелю, а меблі в вестибюлі покрито новим матеріялом. В деяких кімнатах помальовано стіни і відновлено лазнички. Перед бічним входом до будинку побудовано новий ганочок. Рівнож над цілим будинком місцями направлено дах, ринви та піддашшя. З кімнат ч. 10 і 11 направлено бальконі. На зовні будинку, з огляду на безпеку, встановлено поруччя при сходах.

В будинку „Чернівці" помальовано стіни в двох кімнатах, як рівнож в коридорі. Направлено дах над будинком і помальовано стіни зі зовні будинку. Довкруги будинку прочищено площу.

В будинку „Аннекс" цілковито відмальовано стіни на зовні й внутрі та встановлено ізоляцію та направлено дах. Тут треба відмітити, що в тому будинку мешкають два старші пенсіонери, члени УНСоюзу.

В одному з кращих будинків оселі, в „Полтаві", помальовано всі стіни у всіх кімнатах і у вестибюлі, де рівнож відновлено підлоги та покрито новими хідниками. Будинок помальовано і зі зовні. Встановлено новий дах над кімнатою ч. 4 і побудовано вхід-ганочок до кімнати. Направлено дах, ринви та піддашшя.

В будинку „Веселка", в якому в часі сезону мешкають працівнички-дівчата й студентки та де зимою має приміщення каплиця, в якій щонеділі й свят відправляються Служби Божі для українців, що живуть постійно в околиці „Союзівки", помальовано кімнати нч. 5 і 6 та направлено стіни в кімнатах і коридорах. З-зовні помальовано стіни і вставлено входові залізні двері до пивниці. В головній залі при „Веселці" заінстальовано охолодження та змодернізовано систему голосників. Підлоги на залі і на сцені цілковито відновлено та встановлено нові сходи на сцену.

В головному будинку „Гостинниця" проведено ґрунтовну направу даху, піддашшя та вставлено нові ринви. Над цілим будинком вставлено ізоляцію. Будинок частинно помальовано з-зовні. Внутрі будинку помальовано деякі кімнати, а головно їдальню, де також відновлено крісла. Перед будинком вставлено нову фонтанну - статую.

З головних проведених праць біля будинку „Ворохта" — це відновлення кімнат внутрі будинку та направа хідників довкруги будинку, як також очищення площ біля будинку.

Загально треба ще згадати про праці такі, як цілковите відновлення збірника на воду, направа і перерібка центрального огрівання „Гостинниці". Одною з більше коштовних праць на оселі в 1971 році — це побудова нової системи каналізації по плянам фірми інж. Лепкалюка, що була виконана під власним наглядом оселі, в ціні 12,245.00 дол. Тут треба відмітити, що на цій побудові заощаджено понад 8 тисяч долярів, коли б цю саму працю мала виконувати американська фірма. Направлено дороги, будуючи додаткові загати і відпливи дощевих злив та забезпечено площі перед будинками проти ерозії. Деякі площі засіяно травою та пересаджено багато дерев для прикраси вигляду оселі. Крім цих головніших праць виконано додатково багато дрібних праць як внутрі так і з-зовні.

Підсумки і рекомендації

На цьому місці з приємністю хочу відмітити, що рекомендації з минулого 1970 року були майже всеціло виконані управою оселі, за що в першій мірі належне признання господареві оселі п. Володимирові Квасові. Полагоджування всіх справ, зв'язаних з побутом гостей, є взірцеве і на професійному, готелевому рівні. Треба також відмітити, що ціни на „Союзівці" і в 1971 році були найнижчими в порівнянні з цінами довколишніх готелів, менш-більш тієї самої категорії, маючи на увазі в першу чергу добро членів Союзу. Стверджено також, що через ряд праць, виконаних у власному заряді оселі під наглядом пана В. Кваса, оселя заощадила в 1971 році понад 10,000 долярів.

В 1971 році „Союзівка" була місцем, де крім весіль відбувалися з'їзди чи зустрічі членів українських товариств, як Пластова Конференція КУПО, Гуцульський З'їзд, Конвенція Союзу Українок Америки, Конвенція Товариства Лікарів Америки і Канади, Товариський З'їзд КЛК й Інженерів, Союзовий День УНС і вибір „Місс Союзівка", Конвенція СУСТА та ряд інших Зустрічей.

Треба відмітити, що за минулий 1971 рік не було жадних поважних випадків-ушкоджень так гостей, як і працівників. Завдяки старанням дирекції „Союзівки" влаштовано ряд імпрез, в яких виступала виключно молодь. Також був створений танцювальний ансамбль, який під мистецьким оглядом був на високому рівні. В часі сезону відбуто ювілейні імпрези, присвячені Лесі Українці та Василеві Стефаникові. На „Союзівці" відбувся виступ молоді ОДУМ (Америки і Канади) з нагоди їхнього 20-літнього ювілею. В рямцях культурно-недільних програм виступало ряд визначних українських мистців, які своєю участю ставили ці імпрези на дуже високому мистецькому рівні. Треба теж відмітити, що в рямцях спортових імпрез були відкриті однотижневі курси тенісу для початківців.

Згідно з рішенням Головного Уряду УНС було призначено 50,000 долярів на уліпшення і перебудову оселі. З цієї суми „Союзівка" одержала 30,000 долярів, які видано на головні перебудови та уліпшення.

(Продовження буде)

„Освітній податок" зобов'язує совєтських еміґрантів

Москва. — Щойно 20 січня став відомий повний текст закону про „освітній податок", що його мусять сплачувати всі совєтські еміґранти, які покидають СССР і плянують поселитися постійно в інших країнах. Цей закон не стосується тих совєтських еміґрантів, які поселються в країнах соціялістичного бльоку. Він був фактично схвалений ще 3 серпня 1972 р., але його опубліковано в „Бюлетені Верховного совєту СССР" з датою 27 грудня 1972 р., який поширено в половині січня. Докладні дані про висоту „освітнього податку" і спосіб його обчислювання будуть подані в черговому числі „Бюлетеню Верховного совєту СССР". Як відомо, цей закон був предметом американсько-совєтських розмов у зв'язку з протестною акцією американських жидів. Протягом якогось часу совєтський уряд дозволяв жидам виїздити без сплачування цього податку, але в часі недавної розмови сенатора Г. Гомфрі з совєтським прем'єром Косиґіним в Москві, Косиґін заявив, що це „внутрішня справа СССР". Інформують з Вашингтону, що остаточне рішення совєтського режиму такий податок запровадити матиме неґативний вплив на американсько-совєтські торговельні домовлення і що поважна частина сенаторів поробить всі потрібні заходи, щоб заблокувати апробату торговельного договору між ЗСА та СССР.

Вечір 64-го Відділу СУА в пошану Митроп. Андрея Шептицького

Вечір 64-го Відділу СУА в Ню Йорку, присвячений Митрополитові Андрієві Шептицькому 16 грудня 72 р., був органічним пов'язанням і логічним продовженням подібного вечора, влаштованого цим Відділом у 1971 р. Під час дискусії на попередньому панелі висловлено думку, що для повного зрозуміння повороту молодого Романа Шептицького до рідного народу й Церкви, треба основно прослідити історію лінії роду Шептицьких. Доповідь п-і Оксани Щур „Родовід на Шептицях Шептицьких" під час останнього панелю нав'язувала саме до цієї думки. Доповідачка документально показала заслуги роду Шептицьких для українського народу й Церкви так за часів, коли вони були українцями, як і тоді, коли вони златинізувалися й спольщилися. Ця жива традиція пов'язання роду Шептицьких з українським показала Романові, Олександрові, Марії Шептицькому нелегкий шлях почерез василіянський новіціят і єпископську митру до престолу Галицького Митрополита й до вінця Слуги Божого.

За доповідь п-і Щур зазублювалася обговорена п-і Любою Артимишин радіомовна стаття на хвилях Радіо „Вільна Европа" польського публіциста Яна Токарського п. н. „Метрополіта Шептицькі", що була опублікована з світлинами Кир Андрея в журналі „На антенє" в січневому випуску лондонських „Вядомосьці" за 1966 р. Вихідною точкою радіомовлення Яна Токарського була стаття неназваного польського журналіста в одному з польських журналів, автор якої намагався тенденційно представити особу й діяльність Митроп. Шептицького в некорисному світлі. Ян Токарскі, використовуючи багатий джерельний матеріял, збив твердження цього журналіста й розвіяв злонамірені, або створені незнанням фактів легенди, що кружляють довкола постаті Великого Митрополита й поширюються в польському громадянстві про „зраду", „бажання кар'єри", „політиканство", чи „австрійську та єзуїтську інтригу", які будьто були мотивами повороту Митрополита до рідного народу й Церкви. Автор доказав, що Митрополит Шептицький керувався виключно внутрішнім Божим покликанням, готовістю на мучеництво для Церкви, бажанням відновити церковну єдність („підкреслюємо те, що нас єднає, не те, що нас ділить") прокладаючи тим шлях до сьогоднішнього екуменізму. За свою пастирську, місіонерську, церковно - організаційну, наукову, мистецьку, виховну, філянтропійно-самарянську працю й за свій аскетизм Митрополит здобув собі признання, пошану і подив не лише у рідного народу, але й у всему світі, бо під неодним засадничим аспектом змінив клімат усієї вселенської Церкви.

Пані Христина Навроцька, подавши деталі з життя мистця-маляра Олекси Новаківського, відбула з колишнім вихованцем Мистецької Студії Новаківського маестром Михайлом Морозом оживлене особистими спогадами цього визначного студійця, інтерв'ю, з якого слухачі довідалися про заслуги Митрополита для Студії, про її керівника, про студійців, про атмосферу, яка в ній панувала та про ролю, яку вона відіграла в історії українського національного мистецтва.

У дискусії В. Барагура, на підставі спогадів матері Митрополита, спростував деякі біографічні неточності в статті Я. Токарского та додав нові деталі до родинної атмосфери дому Шептицького, яка допомогла Романові-Андреєві ступити на тернистий шлях довголітнього щоденного мучеництва, що заведе його до почоту святих.

Поміж численними слухачами панелю була представниця об'єднаного українського жіноцтва в Німеччині п-і Ольга Штайнер. Вечором керувала голова 64-го Відділу п-і Марія Даниш.

Марія Барагура
прес. реф. 64-го Відділу

ЩЕ Є ДВА МІСЦЯ НА ПОЇЗДКУ ДО АВСТРАЛІЇ

З Т-ва за патріярхальний устрій ПУКЦеркви інформують, що на поїздку-прощу до Австралії з нагоди Евхаристійного Конгресу в днях 14-го лютого до 4 березня ц. р. є ще два вільні місця, з яких можна скористати. Зголошуватись треба до Агенції Ковбаснюка в Ню Йорку.

З ВИСТАВКОВОЇ ЗАЛІ

Пластова Ювілейна Зустріч на світлинах

В залях Пластового Дому при Другій Евню у Ню Йорку відбулась від 10-го до 18-го грудня м.р. об'ємиста виставка світлин присвячена виключно Ювілейній Міжкрайовій Пластовій Зустрічі (ЮМПЗ) в 60-річчя Пласту на „Вовчій Тропі" в Іст Четгемі, Н.Й. в серпні мин. року. Виконавцями світлин були не тільки пластуни, але й одиниці з-поза рямок організації. Крім одного випадку, всі вони аматори. Тут показано тільки малу частину світлин, що їх зроблено під час зустрічі. На виставці висвітлювано теж прозірки з цих пам'ятних днів, які, як відомо, завдяки ефектові світла, виходять подекуди ефектовніше від світлин. Крім цього був висвітлюваний фільм із зустрічі.

До головних світливців ЮМПЗ належали: Борис Крупа, Юрій Кузьмович, Андрій Филипович, Любомир Романків, Михайло Пежанський, Богдан Полянський та Ігор Залуцький, що його знімки з Балтимору прийшли запізно і не могли бути розвішені. Крім цих були ще Михайло Підсосний і Степан Тур. Перші виставили кольорові, другі — чорно-білі речі. Полянський напр. виставив оба роди. Відрадним явищем на цій удалій виставці була велика більшість не чорно-білих, а кольорових світлин. Треба підкреслити, що це додатне явище виринуло в нас на збірній виставці вперше, хоча колір не був ні зазначений, ні обов'язковий. Майже всі кольорові світлини були зроблені з прозірок. Вийнятком був Б. Крупа з Гартфорду, що апаратом Гассельбляд і професійним фільмом Екта-кольор дав знімки з негативів.

Виставлені речі були, — як все і всюди — міцніші і слабші. Слабшою сторінкою кольорових світлин був, в загальному, дещо прилинялий кольор. Проте це не мусіла бути вина світливців, а радше збіг обставин, як напр. невідповідна пора дня, вогка погода, некорисна позиція щодо освітлення груп чи одиниць, до яких не було ще й вигідного доступу. Крім цього всього в самій залі, де відбулась виставка, освітлення якнайменше надається для малярських чи фотографічних імпрез (цьому треба конче зарадити!).

Щодо чорно-білих світлин, то можна було знайти десь там композиційний прогріх: ось, хочби, частина голови відтята, а внизу, під ногами, вдосталь простору. Проте задум С. Тура „оспівати" 21-ий курінь своїми світлинами — цікавий. Чорно-білі знімки не-пластуна С. Підсосного притягали увагу глядача. Великі кольорові світлини Крупи звертали на себе увагу зараз при вході на залю. Найбільшу кількість кольорових знімок дав Л. Романків. За найкращу кольорову світлину виставки можна вважати портрет - профіль „молодиці", що сміється. Цей портрет, на жаль, тільки поштівкової величини. Його треба б побільшити. Тут кольор, композиція, природність виразу обличчя (дівчина несвідома того, що її фотографують) творять гармонійну цілість. На число 2 виставки заслуговує Л. Романкова світлина-сцена, як бальони тільки що вилетіли в повітря і тільки їх освітлило сонце так, що їхній кольор сяє навкруги, а всі і все інше — в тіні. Їх варто б побільшити навіть 11 х 14. На третє місце є забагато світлин-кандидатів; з них треба було б вибрати кілька. І ці знімки належало б залишити на стінах, як прикрасу залі.

Отже коли і є деякі недотягнення у цій виставці щодо світлин, як творів фотографіки, — це ж бо аматори, — та напевно немає жадних, коли йдеться про фотографічне утривалення не тільки кожної події, сцени чи особистости ЮМПЗ, але навіть приватних, особистих і припадкових моментів. А це саме було в першій мірі ціллю і завданням цих світливців. Промотором цієї, як і всіх інших, фотографічних затій є невтомна і скромна особа інж. М. Пежанського. Він плянує і приготовляє уже збірник світлин цієї пам'ятної зустрічі. Світлини з виставки ввійдуть теж до архіву, як комплет документації дії Пласту. Ця ювілейна пластова зустріч дала яскравий приклад, а то й напрямні, як можна і треба закріплювати світлинами всякі важливіші з'їзди, зустрічі, ювілеї та інші події, щоб їхню цінну пам'ять передати прийдешньому.

Теодор Терен-Юськів

Вступайте в члени УНСоюзу!

Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку

Як багатьом уже відомо, то цей клюб, що його тут скорочено позначуватимо як УЛМК, існує вже довгі роки, бо від 1949 р., коли то знаний мистець - скульптор, покійний Сергій Литвиненко оснував його. Потім, від 1965 р. головою клюбу був Борис Ржепецький, а тепер від 1972 р. колективно керує ним обрана загальними зборами Управа УЛМК.

Кожної п'ятниці відбуваються в клюбі т. зв. клюбові вечори. На цих вечорах дають запрошені прелеґенти доповіді на літературні, мистецькі, загальнокультурні теми, передають свої враження з подорожей по світі, діляться досвідами з їхньої професійної праці, або наші музики дають концерти. Часто УЛМК представляє публіці визначних молодих адептів музики, літератури, журналістики й мистецтва, як це й належить такому клюбові на чужині. Мало помалу й наша молодь починає вже відвідувати цікавіші для них вечори. Часто на т. зв. літературних вечорах читаються уривки з творів наших письменників, буває що й самими авторами, та дискутується над ними. Бувають і доповіді на загально-політичні теми, з дискусіями на ними. Висвітлюють тут часом мистецько виконані фільмові плівки чи прозірки різних країн світу, з науковими поясненнями до них, та влаштовуються любителями мистецько виконані фотовиставки.

За допомогою Об'єднання Мистців Українців в Америці, дуже часто з їхньої ініціятиви, відбуваються в УЛМК виставки образотворчих мистців, з критичними оцінками виставлених творів.

Це була б в загальному діяльність УЛМК (що тепер міститься при ч. 149 на другій Евню в Ню Йорку, в наймлених двох більших залях з прилежними меншими допоміжними кімнатами. Свого власного дому УЛМК досі не зміг придбати, із простої причини-браку грошей. Тут можна б примістити ввесь клюбовий інвентар, як: картини, різьби, архів та різні звукові й світляні пристрої, що постійно збільшуються, як і невеличке кухонне устаткування для приготування перекусок і чаю.

Діяльності клюбу, в великій мірі, допомагають передусім Об'єднання Мистців Українців в Америці та Український Музичний Інститут, що мають свої домівки в приміщеннях клюбу та грошово допомагають йому сплачувати чинш. Щиро й безкорисно допомагають клюбові й Наукове Товариство ім. Шевченка, Вільна Академія Наук, Об'єднання Письменників „Слово", Об'єднання Журналістів, Союз Українок, хор Думка в Ню Йорку та різні реґіональні українські організації як н. пр. Центральне Об'єднання Буковинців Українців і т. п. Визначну допомогу подає клюбові наш часопис „Свобода" та його редактори й співпрацівники.

УЛМК є безпартійна організація, що має політично по різному забарвлене членство й відвідувачів, за винятком комуністів, котрим до клюбу немає доступу. На декотрих вечорах клюб має часто гостей навіть з далеких міст Америки й Канади. УЛМК має дружні відносини з іншими українськими клюбами подібної структури, навіть в Австралії.

Вечори клюбу відбуваються правильно й майже без перебоїв кожної п'ятниці, крім літніх вакаційних місяців. Вони тривають звичайно дві години, з 15-ти хвилинною перервою, в котрій відвідувачі можуть, за чаєм і солодким, вільно погуторити між собою та поділитись враженнями й новинками.

Інж. Іван Жуковський

Філядельфійська Округа УНС намітила плян праці

(Закінчення з 1-ої стор.)

„Дні Союзу", що відбудеться за спонзоруванням Головного Уряду в неділю 19 серпня в „колисці народження Батька Союзу" у Лейквуд Парку біля Шамокіну, Па.

6. Влаштувати ювілейний бенкет в неділю 14 жовтня б. р. для відзначення 80-річчя найстаршого і найбільшого українського щоденника в діяспорі „Свобода" та відзначення 35-річчя многогранної праці Філядельфійської Округи.

7. Видати пропам'ятну книгу - збірник з нагоди ювілею 35-річчя Філядельфійської Округи під редаґуванням мґра Івана Скочиляса.

8. Поробити всі заходи для негайного знайдення приміщення — канцелярії для потреб філядельфійських Відділів та Окружного Комітету. Тією справою займуться: д-р Іван Скальчук, інж. Іван Скіра, інж. Михайло Нич, Іван Даниківський і Степан Гавриш, як голова Округи.

Заторкнено ще багато справ, з яких згадати б слідуючу 28 конвенцію УНС, що відбудеться в травні 1974 року в Філядельфії. Всі присутні висловились за тим, щоби конвенція відбулась в якомусь готелі в центрі міста Філядельфії, що улегшить доїзд для делеґатів. Рівнож була заторкнена справа загального адресаря-перепису українців Філядельфійської метрополії.

Закликом не ждати до грудня, а вже почати систематичне організування членів та подякою за участь в нарадах о год. 10:30 вечора голови Округи Степан Гавриш закрив наради.

Філядельфійський Образотворчий Осередок ОМУА

ділиться сумною вісткою, що в понеділок, 15-го січня 1973 року помер у Вашинґтоні Член Осередку

бл. п.

ОЛЕКСА І. ПОВСТЕНКО

АРХІТЕКТ, МИСТЕЦЬ, ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ УКРАЇНСЬКОЇ МИСТЕЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ, МИСТЕЦТВОЗНАВЕЦЬ

Похований на Українському Історичному Цвинтарі у Бавнд Бруку, Н. Дж., дня 18-го січня 1973 року.

Достойній Дружині, Синові й Родині складають глибоке співчуття МИСТЦІ-ЧЛЕНИ ОМУА з ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Головна Управа ОМУА

повідомляє, що дня 15-го січня 1973 р. помер у Вашинґтоні, на 71-му році життя

бл. п. архітект і мистецтвознавець

ОЛЕКСА ПОВСТЕНКО

дійсний член Об'єднання Мистців Українців в Америці, б. член Української Спілки Образотворчих Мистців у Львові, проф. Мистецько-Промислової Школи у Львові, автор монументальної праці п. з. Катедра Св. Софії у Києві та численних статтей і публікацій.

Покійного похоронено на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж., дня 18-го січня 1973 року.

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Дружині і Рідні Покійного Управа ОМУА складає щирі вислови співчуття.

Запрошення

Щиро запрошуємо все Українське Громадянство Філядельфії і околиць прибути

НА СПІЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ МОЛОДІ

яке відбудеться

27-го січня 1973 р., о 5-ій год. по пол.

в приміщенні

УКРАЇНСЬКОЇ ЄВАН. ЦЕРКВИ

при вулиці 5300 Ella (Один квартал від кутка Rising Sun і Tabor Rd)

м. ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Програма буде велика. Прибуде багато молоді й із других церков. Хори, квартети, дуети, сольоспіви, духові і струнні оркестри візьмуть участь на цім Богослуженні. По закінченню буде спільна перекуска.

(Комітет Молоді Укр. Єванг. Церков)

ЗМАГУНИ КОПАНОГО М'ЯЧА!

- Чудова нагода для змагунів копаного м'яча. Алябамський Університет в Гантсвілі потребує ДОБРИХ ЗМАГУНІВ. Залишилося чотири стипендії. Чудова нагода на безкоштовне навчання.
- Одна з найкращих дружин ЗСА. Почалася програма медичної школи. Золота нагода вступу на медицину. Одинокий університет півдня, в якому викладається українська мова. Пишіть негайно:

Dr. Ostap Stromecky, Prof. of Slavic Languages and Literatures
University of Alabama in Huntsville
Huntsville, Alabama 35807

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК

П'ятниця, 26-го січня 1973 року

КОНЦЕРТ

СПІВАЮТЬ „СОЛОВЕЙНИ"

Вокальне Тріо СУМА з Філядельфії в складі: ЛЕСІ ЛЕСЬКІВ, МАРІЯННИ МЕЧНИК і МИРОСІ НОВАКІВСЬКОЇ. Мистецький керівник проф. ЗОЯ МАРКОВИЧ.

Початок — год. 7:30 вечора

Жіночий Ансамбль „ГОРЛИЦЯ" з Ірвінґтону, Н. Дж.

— виступить —

З РІЗДВЯНИМ КОНЦЕРТОМ

в неділю, 28 січня 1973 року

о 4-ій годині по пол.

в залі Консисторії

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Бавнд Бруку, Н. Дж.

- В програмі: КОЛЯДКИ, ЩЕДРІВКИ, НАРОДНІ ПІСНІ та ІНШІ МИСТЕЦЬКІ ОДИНИЦІ.
- Ввесь дохід призначений на сплату боргу за маєток куплений Консисторією.

АДМІНІСТРАЦІЯ

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

моєї Найдорожчої й Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ й БАБУНІ

бл. п. ТЕОФІЛІЇ ЧАЙКІВСЬКОЇ-КІЛЬЧИЦЬКОЇ

в п'ятницю, 2-го лютого 1973 року

о год. 9-ій рано буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

а у вечір того самого дня буде відправлена

ПАНАХИДА

в Українській Католицькій Церкві СВ. ПЕТРА й ПАВЛА в КОГОВЗІ, Н. Й.

Родину, Приятелів й Знайомих просять про молитви за душу Покійної

муж ОСИП ЧАЙКІВСЬКИЙ
сини: МИХАЙЛО, ІВАН, ВОЛОДИМИР та дочка МАРІЯ з Родинами

В СУМНУ 25-ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

о. МИКОЛИ ДАНИЛЮКА

почесного совітника Львівської Митрополичої Консисторії, душпастиря Хмільна, Увина, Миколаєва та Любіня Великого

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в суботу, 27-го січня 1973 року

о год. 8-ій рано

в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ

Про молитви за душу Покійного просять —
вдова — ДАРІЯ
Діти, внуки та Правнуки

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. Олекси І. Повстенка

складаю 20.00 долярів на потреби Української Вільної Академії Наук.

Шановній Родині висловлюю глибоке співчуття.

Катерина ДЕНИСЕНКО з Родиною

Замість квітів на могилу Дорогого

інж. АНДРІЯ ВОЛОСЕНКА

складаємо

10.00 дол. на Наукове Товариство ім. Шевченка,
10.00 долярів на „Церкву в Потребі".

Мирослава і Володимир ОСТРОВСЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого нам

бл. п. інж. **РОМАНА ГОЙДИША**

складаємо на Фонд „Церква в Потребі"

о. Евген і Ярослава ЦЕГЕЛЬСЬКІ	10.00 дол.
Роман і Стефа ЦЕГЕЛЬСЬКІ	20.00 дол.

ПОДЯКА

Приятелям, Знайомим і Всім Тим, що замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

ТАДЕЯ РОМАНА СОЛУКА

зложили дар на якунебудь народну ціль, щиру подяку складає

РОДИНА

ПОДЯКА

Несподівано, 26-го грудня 1972 року відійшов у Вічність наш Любий ТАТО і МУЖ

Д-р ІВАН СМЕРЕКА

В часі нашого смутку і горя, нам помогло багато людей: організатори, які дали нам душевну і грошову допомогу; жінки Золотого Хреста, які приготували, гарний і несподіваний обід; жінки, які не належали до Золотого Хреста; чоловіки, які несли труну нашого Тата; також ті, що складали прощальне слово під час обіду; Його родина (вже другого покоління).

Тому, ми складаємо всім Вам сердечну подяку, бо без Вашої допомоги, донечка і я, були б цілком розгублені...

УОТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж.

ЗАПРОШУЄ ВАС З РОДИНОЮ

на

ТРАДИЦІЙНІ СПОРТОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

Субота, 27-го січня 1973 р.

Заля Greek Church Hall

510 Linden Place

Orange, N. J.

Початок Вечерниць о год. 8:30 веч.

Оркестра: Б. ГІРНЯКА

Товариський коктейль: від 8-8:30 год. веч.

Резервація столиків в „Дніпрі" — 373-8783

Совєтський амбасадор в ОН „обороняє" законність

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — На форумі Об'єднаних Націй совєтське представництво поширює лист за підписом Я. Маліка, голови представництва, датований 3 січня, в якому подана відповідь на закиди Ізраїля в сторону СССР у зв'язку з совєтською жидівською політикою. Я. Малік, відповідаючи ізраїльцям, твердить, що йдеться тут про злонамірені, наклепницькі вигадки щодо Совєтського Союзу, що їх поширюють в Об'єднаних Націях ізраїльські сіоністи з однією метою — відвернути увагу від ізраїльської агресії супроти арабських держав та захоплення, окупування і узраїлювання земель, які належать до арабських держав". Ця відповідь Я. Маліка може не заслуговувала б на спеціяльну увагу, коли б не подана у листі арґументація, мовляв, закиди проти СССР спрямовані проти „працюючого населення країни Рад", в межах якої всім націям і народностям та всім громадянам забезпечені згідно з 123 статтею совєтської конституції рівні права у всіх ділянках політичного, державного, культурного, політичного і економічного життя. Ця стаття конституції виразно вказує, говорив Малік, що в СССР пряме і посереднє нарушування прав громадян „залежно від їх расової і національної приналежности, а так само всяка проповідь расової або національної винятковости або ненависти і зневаги — караються законом". Далі, у цьому ж листі Малік широко роспису́ється про те, як „працюючі маси" створили СССР і поставили перед собою „велику і шляхетну мету: об'єднати в одну цілість понад 100 націй і народностей з завданням створити суспільство вільне від експлуатації людини людиною, покласти кінець неприязні і ненависті між націями на всі часи та зорганізувати їхнє спільне життя на засадах рівности, довір'я, взаємної пошани і дружби". За словами Маліка, 50-річна історія СССР засвідчує, що в СССР забезпечено „незламну єдність, суцільну рівність і дружбу між усіми народами совєтської соціялістичної держави, включно з совєтськими громадянами жидівської національности". Лист-відповідь Маліка не переконав, однак, жидів, які з власного досвіду знають, що значить на практиці „рівноправність націй і народностей в СССР". Очевидно, також і інші нації і народности СССР могли б жидів в цьому підтримати, знаючи, якою насправді є совєтська „законність" і як далеко від себе віддалені постанови совєтської конституції та практика совєтської політичної поліції — КҐБ.

Генеральний секретар ОН відкидає совєтські закиди

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — До закидів в сторону інформаційної служби ОН, що їх видвигнув Я. Малік у своєму листі до Генерального секретаріяту ОН, зайняв формально становище генеральний секретар Курт Вальдгайм, заявляючи, що совєтські закиди нічим не обґрунтовані. У своїй заяві 22 січня Курт Вальдгайм відзначив, що Інформаційна служба ОН могла б присвятити більше уваги справам, які на думку совєтської делеґації є важливіші, але в ніякому випадку працівники Інформаційної служби „не були заанґажовані в міжнародне перекручування фактів, чи виявляли упередження". Закид в сторону ОН з боку совєтського амбасадора Я. Маліка був мотивований тим, що Інформаційна служба ОН поширила протисовєтську документацію Ізраїля.

Розмножувальні машини в СССР під суворою охороною

Москва. — Розвиток самвидавної літератури в СССР у великій мірі залежний від технічних засобів. Модерні розмножувальні машини уможливлюють скоре копіювання самвидавних текстів і тому совєтські поліційні чинники докладають всіх зусиль, щоб унеможливити совєтським громадянам вільне користування розмножувальними машинами. За інформаціями з Москви, всі ці установи, які користуються такими машинами, є зобов'язані забезпечити повну охорону цих машин. Наприклад, Державна публічна наукова і технічна бібліотека в Москві, яка має у своєму розпорядженні такі машини, зберігає їх у спеціяльному приміщенні на другому поверсі. Двері до цього приміщення покриті сталевими плитами, а під кінець робочого тижня й у відпочинкові дні чи свята ці двері забезпечуються додатково шнурком із восковою печаткою. На всіх вікнах у таких приміщеннях є сталеві ґрати з електронічною алярмовою системою. Виробництво розмножувальних машин (їх виробляють у балтицьких республіках) — є строго контрольоване. За словами одного совєтського інтелектуаліста, ознайомленого з цією справою, „в нас охороняються наші Ера (назва цих машин) — наш Зіракс у подібний спосіб, як у вас охороняють ваше золото у форті Накс. Вони (тобто совєтська поліція) бояться їх більше, як ви боїтеся Коза Ностри".

ВІСТІ СУЖК

Місс Арґентина гостею п-ва М. Шафранюків

Панна Галина Дудик, почесна гостя 7-го Равту Української Преси і Радіо, що відбудеться в канадських кімнатах готелю Роял Йорк у Торонто, під час побуту в Торонто буде гостею відомих українських громадських діячів і підприємців Михайла і Ярослави Шафранюків, які заступатимуть її батьків під час її гостини в Канаді.

Н. Галина Дудик і Брамалі

Найбільша канадська будівельна фірма Брамалі Консолідейтед Девелопментс ЛТД., яка пожертвувала на потреби Спілки Українських Журналістів Канади 3.000 дол., гоститиме нашу Кралю під час її побуту в Торонто. Президент фірми А. Армстронґ і віцепрезидент М. Гардісти враз із своїми дружинами будуть гостити нашу Кралю один день, показуючи їй своє сателітне місто „Брамалі" й інші проєкти фірми. При тій нагоді фірма вручить п-ні Дудик стипендію у висоті 500.00 дол.

Жюрі вибору Кралі 1973

Жюрі вибору Кралі і двох князівен української преси і радіо 1973 — це: маестро В. Курилик, п-і Слава Фроляк, п-і Олена Глібович, мґр маестро В. Кардаш, п-і Ярослава Зорич і п. Б. Чорній.

Світова Федерація Українських Журналістів

Згідно з постановою 30-го З'їзду українських журналістів розіслано запрошення - лист до всіх українських Спілок Українських Журналістів, поодиноких редакцій і поодиноких людей у цілому вільному світі. Ціллю Світової Федерації Вільних Українських Журналістів є координувати працю українських журналістів у вільному світі і виступати спільно у важливих для українського народу справах. Прихильні відгуки напливають.

Українська преса — симпозіюм

22-го грудня 1972 р. в залі бібліотеки „Гомону України" відбулося симпозіюм із короткими докладами редакторів О. Матли, В. Солонинки і М. Гавриша. В симпозіюмі взяло участь 11 членів молодечої секції Спілки Українських Журналістів Канади під проводом Ірини Макарик, яка й провадила вечером. Вечір відкрив заступник голови СУЖК інж. А. Івахнюк.

Краля Канади 1972

Голова СУЖК одержав лист - подяку від Місс Канада 1972 р. Д. Савицької, в якій вона підкреслює, що її гостина на Равті Української Преси і Радіо 1972 залишиться для неї дорогою пам'яткою на ціле життя. Зокрема альбом приготований Управою Спілки із відгуками української й не-української преси на її гостину на Равті — вона заховає як дорогу пам'ятку. СУЖК передає п-і Д. Савицькій найкращі побажання в її дальшій кар'єрі, зокрема в її студіях у Швайцарії.

УКРАЇНЦІ ВЗЯЛИ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ІНАВҐУРАЦІЙНИХ УРОЧИСТОСТЯХ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА

(Закінчення з 1-ої стор.)

програмі „Привітання Американській Спадщині".

Українські впорядниці

Під час програми національностей молоді українські жінки й дівчата в українських народних одягах сповняли ролю впорядниць та давали інформації численним гостям про українське мистецтво та Україну взагалі. Між ними були: У. Сось, О. Масник, М. Денисенко, А. Шевченко, Л. Білоус, М. Вазарко, В. Пилипець та С. Француженко.

В додатку інж. Василь Лев приготовив спеціяльний пресовий випуск з поясненням про Український Ансамбль Бандуристів та бандуру; такий же самий пресовий випуск приготовила п-і Оля Масник про українську мистецьку виставку.

Українці в Інавґураційній Параді

Між численними інавґураційними „фловтами", що представляли різні аспекти американської історії, був рівнож один „фловт", що представляв американські етнічні групи, на якому було 14 представників. Українську групу представляла п-і Любомира Кунцьо-Рапава, яка була зодягнена в полтавський народний стрій. Перед її приїздом до Вашинґтону вона ходила до гімназії св. Юра в Ню Йорку та вчилася українських народних танків у п-і Елени Оприско в Асторії. Тепер вона вчить українські танки та працює як шеф фінансового відділу в кувейтській амбасаді у Вашинґтоні. Про участь української представниці в цьому „фловті" подбав інж. Іван Шморгун.

Поза „фловтом" етнічних груп маршували в параді українська група, з якою був наш визначний балетмайстер Василь Авраменко, з українським та американськими прапорами, що прибув з Маямі, щоб взяти участь в тих інавґураційних торжествах.

Український хор бандуристів з Детройту в Кеннеді Сентрі

Інавґураційні урочистості почалися в четвер, 18-го січня ц. р. прийняттям віцепрезидента Спіро Еґню в Смітсонському Музеї Історії та Технології, в якому взяло участь 18.000 гостей. В п'ятницю були також три великі концерти: Американський Музичний Концерт в Опері, Концерт Молоді в Театрі Айзенгавера та Симфонічний Концерт в Концерт Гол.

В суботу вечором, після заприсяження та паради, відбулося п'ять Інавґураційних Балів в різних приміщеннях, а саме: Кеннеді Сентер, Смітсонський Музей Природничої Історії та Технології, Пеншен Клуб та Баль Молоді в Шератон-Парк готелі. Президент Ніксон та віце-президент Еґню, як також їхні дружини й родини та члени Уряду відвідали кожний з тих балів, виголошуючи короткі промови та вітаючи гостей.

Під час балю в Кеннеді Сентр виступив хор Українських Бандуристів з Детройту під диригентурою Григорія Китастого, який відспівав ряд українських пісень під гучні оплески тисячів гостей.

Українські гості в інавґурації

Тому, що в інавґураційних торжествах взяло участь понад 40,000 гостей, надзвичайно тяжко означити скільки й хто з українців був приявний. Одначе, нижче подані особи взяли напевно участь:

Тарас Шмагала та його дружина Катерина; він був головою Національностей в Комітеті за перевибір Ніксона та є головою Української Крайової Республіканської Федерації і головним радним УНСоюзу;

Степан Скубик з дружиною Анною; він є касиром т. зв. „Сеннури Клаб" Груп Спадщини (Національности) Республіканського Крайового Комітету; п-і Марія Душник, заступниця гол. предсідника УНС та другий заступник голови Української Крайової Республіканської Федерації; д-р Володимир Душник; інж. Іван Шморгун з дружиною Інгою (Балтимор, Мд.); д-р Богдан Футей, головний радний УНС, з дружиною Мирославою. До речі — д-р Богдан Футей приїхав з Клівленду з групою членів ТУСМ (Клівленд, Огайо); д-р М. Задорожний; д-р та п-і Юліян Куляс (Чикаго, Ілліной); А. Словік, з дружиною Галиною (МкАду, Па.); Мирон Леськів (Нюарк, Н. Дж.); І. Іванців з дружиною (Елізабет, Н. Дж.); та їх син, Євген Іванців, студент Джорджтавнського університету; пані Маріянна Могилин-Влюм; Володимир Яворський (Ню Йорк, Н. Й.); Лев Соснович та Григорій Піколецький (Сиракюз, Н. Й.); Орися Коверко та Степан Рудик (Лонг Айленд Сіті, Н. Й.).

Всі учасники Інавґураційних Балів одержали спеціяльні пам'ятки — пані — брошки з урядовим знаком ЗСА та чоловіки — спинки для маншетів з таким же самим державним знаком.

СССР запропонував денний порядок европейської конференції безпеки

Гельсинки, Фінляндія. — Совєтський амбасадор у Фінляндії Віктор Мальцев, який репрезентує СССР на Підготовній конференції для запланованої паневропейської конференції безпеки з участю також ЗСА і Канади, запропонував, щоб на денному порядку тієї конференції стояли чотири головні справи: справа безпеки безпосередньо пов'язана із станом збройних сил в Европі, — економічні справи, — поширення культурної співпраці та покликання до життя обопільного дорадчого Комітету. Щодо поширення культурної співпраці і зв'язків — совєтська нота рішуче застерігається проти таких контактів, які вможливили б „доплив порнографічної літератури, культу расизму, насильства і наклепницької фальшивої пропаганди". Такою фразою Совєти відкидають свобідну „виміну людей і ідей", що її домагаються західні держави. Хоча совєтська пропозиція дуже загальникова й поверхова, проте вона таки дає підставу до дискусії — стверджують найперші коментарі західньої преси. Західні держави заповіли, що дадуть свою відповідь в найближчому часі. Захід погоджується теж, щоб паралельна конференція про редукцію збройних сил в Европі розпочалася 31 ц. м. у Відні, а не в Женеві. Зате Захід є проти пропозиції Совєтів, щоб у тій конференції про військові справи брали участь „всі заінтересовані держави", бо тоді така конференція не могла б ділово нараджуватися.

УНДім в Джерзі Сіті

(Закінчення з 1-ої стор.)

Справу зміни статуту реферувала в імені Статутової Комісії Меланія Мілянович і збори на її рекомендацію і за порадою правного дорадника адв. Вол. Михайлишина рішили відкласти на деякий час продовження тих річних нарад із спеціяльним завданням вирішити запропоновані зміни. На закінчення нарад збори перевибрали однодушно Адама Тизя на голову, Василя Жарського на заступника голови, Миколу Петришина на секретаря та Вол. Семчишина на скарбника. До Контрольної Комісії були обрані: Вол. Білик, Дмитро Дидик, Ольга Тизьо, М. Жук і В. Ярмола. До Ради Директорів: В. Ґела, Меланія Мілянович, П. Васько, Олесь Благітка, Д. Вох, Н. Боднарук, С. Стайн, А. Шаран, І. Фріц, С. Бараник, Гр. Бура та С. Чуйко.

50-річчя Карпатського Лещатарського Клюбу

Карпатський Лещатарський Клюб (КЛК) постав у 1924 році у Львові. Поміж двома війнами КЛК поширив мережу своєї діяльности по цілій Західній Україні і не заперестав своєї праці впродовж воєнного часу. Часово був ліквідований у 1939 р., але віджив після відходу московських окупантів з Галичини і діяв аж до поновної окупації України цими ж окупантами.

Після війни КЛК відновив діяльність в Німеччині, діючи далі в ділянках лещатарства, спортових гор, плавання та ін. Коли більшість членів КЛК переїхала за океан до ЗСА і Канади, Клюб відновив свою діяльність, згідно з однією із головних девіз, на якій спиралася завжди живучість цього Клюбу: „КЛК існує там, де живуть його члени".

Діяльність Клюбу на новій землі — в ЗСА й Канаді — загально відома. Карпатський Лещатарський Клюб зорганізував тут численні крайові змагання за першість з лещатарства, зорганізував найбільш, мабуть, популярні наші спортові змагання на цьому континенті — крайові змагання у тенісі на Союзівці, в яких бере тепер участь понад сотня змагунів і змагунок кожного року з ЗСА й Канади; доповнив ці спортові зустрічі ще крайовими плавацькими змаганнями. КЛК також зорганізував разом з Пластом численні лещатарські табори для молоді та багато інших імпрез, продовжуючи свою безупинну спортово-виховну діяльність для добра нашої молоді.

Щоб вшанувати цю півсторічну діяльність, Провід КЛК-Ню Йорк, у порозумінні та співпраці з братніми Клюбами КЛК в Торонті, Боффало й Клівленді рішив відзначити цей унікальний ювілей у нашому спортовому житті відповідними імпрезами, а саме у 1973 році зорганізувати:

(1) Ювілейні лещатарські змагання Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК) 10-го і 11-го березня 1973 року в Snow Ridge - Turin, N.Y.

(2) Ювілейні тенісові змагання КЛК на Союзівці 9-го і 10-го червня 1973 р.

(3) Щорічні тенісові змагання на Союзівці під час вікенду „Дня Праці" - 1973.

(4) Осінню Клюбову Зустріч на Союзівці з відповідною ювілейною програмою.

У 1974 році заплановано відбути Весняний Равт КЛК з ювілейною програмою і бенкетом в Ню Йорку в квітні або травні 1974 р.

Також рішено видати Ювілейний Альманах, що насвітлював би 50-річну діяльність Карпатського Лещатарського Клюбу, ілюстрований фотознімками з півстолітньої діяльности Клюбу.

Щоб провести цю діяльність, заплановану на два роки, вибрано Ювілейний Комітет у такому складі: Володимир Гнатківський — голова, та члени: Христина Воєвідка, Ярослав Рубель, Юрій Купчинський, Орест Слупчинський, Лідія Гайдучок та Роман Гавриляк — теперішній голова КЛК.

Провід КЛК і ювілейний комітет сподіваються, що наше громадянство належно оцінить довгорічну діяльність Карпатського Лещатарського Клюбу та підтримають цей небуденний в нашому спорті ювілей, зокрема участю в імпрезах Клюбу і моральною підтримкою впродовж двох наших ювілейних років.

За Провід КЛК:
Р. Гавриляк, голова
За Ювілейни Комітет:
В. Гнатківський, голова

КОМПАНІЯ КРЕЙСЛЕР У ДЕТРОЙТІ СПОВІСТИЛА, що вона забирає з ринку і від покупців понад 6 000 нових автомобілів з 1973 року, бо в них виявились дефекти, які можуть привести до втрати контролі над автом. Це стосується моделів авт Плимут, Фюрі, Джордж Полара та Монако.

ТАРЗАН, Ч. 6875. Павукоподібні люди мають багато золота

Скажи це, друже Міті, нашому приятелеві Ах-Ю від мене, що ці блискучі камені, що їх павукоподібні люди знаходять і вимінюють з вами за знаряди, називаються грудками золота! Купець, якому ти їх продаєш, ошукував тебе і павукоподібних людей!

Вождь Міті перекладає пересторогу Тарзана, але Ах-Ю, вождь павукоподібних людей, наче не гнівається...
Ах, а, у, у, у, ах, га, га!

Ах-Ю каже, що павукоподібні люди мають таке велике місце повне камінних грошей, що вони не дбають, чи купець обдурює їх.